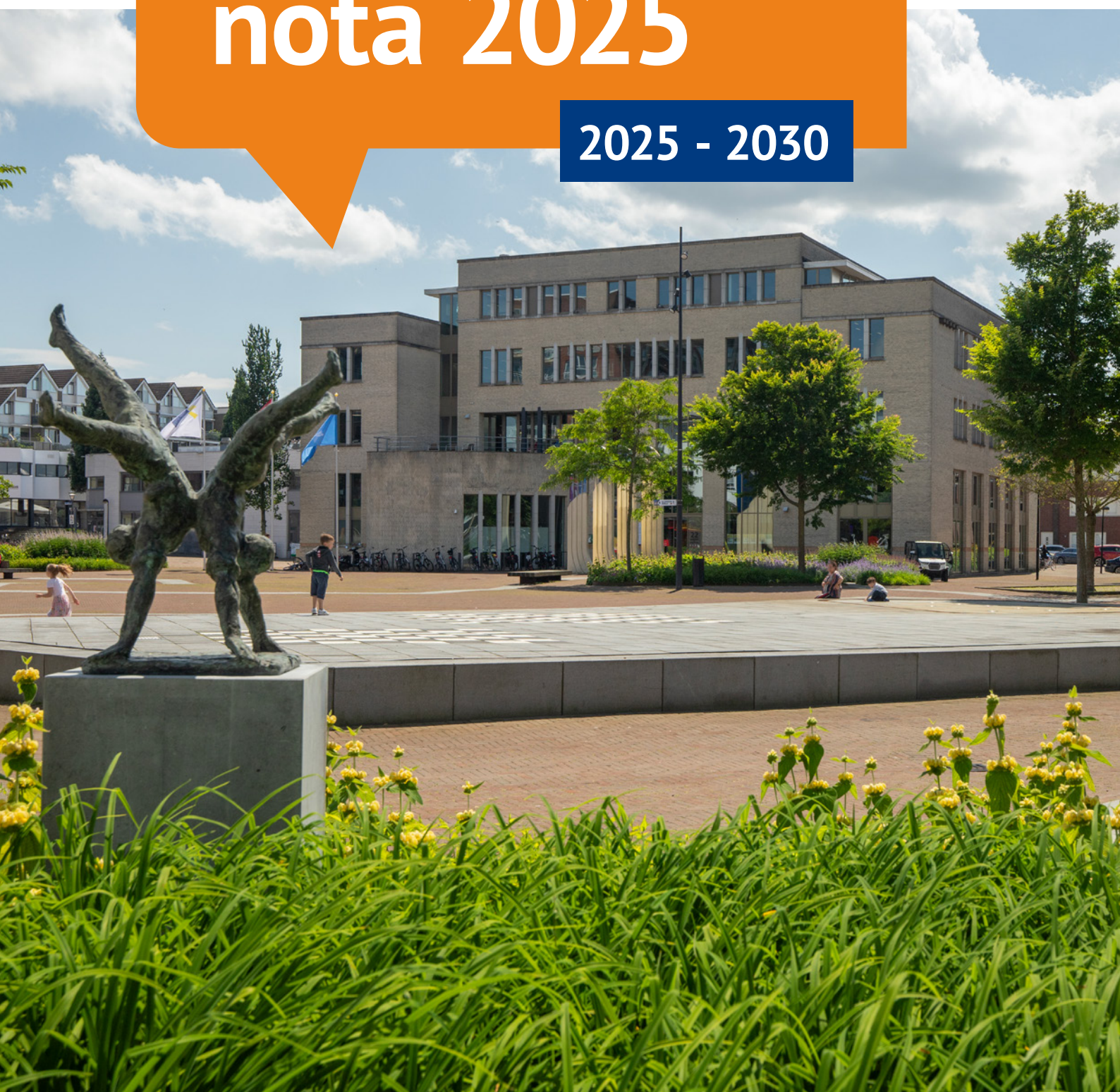

Perspectief- nota 2025

2025 - 2030

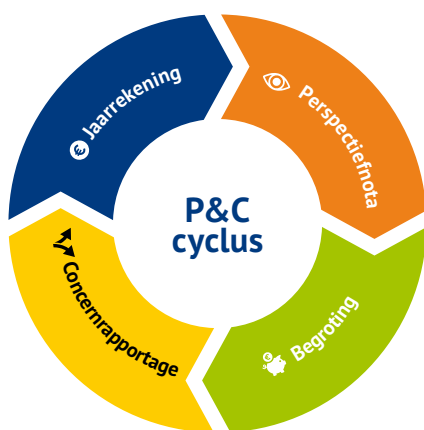
Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
1. Inleiding	6
2. Beleidsontwikkelingen	14
2.1 Maatschappelijk en sociale ontwikkelingen	15
2.2 Fysieke leefomgeving	20
2.3 Duurzaamheid en energietransitie	24
2.4 Regio	25
2.5 Bedrijfsvoering	26
3. Financiële ontwikkelingen	30
3.1 Bijstelling meerjarenperspectief 2025-2030	31
Incidentele ontwikkelingen	31
Structurele ontwikkelingen	41
3.2 Bijstelling Investeringsprogramma 2025 – 2030	47
Administratieve wijzigingen	50
4. Ombuigingen	51
Lijst van afkortingen	59

PERSPECTIEFNOTA 2025

Leeswijzer

HUISHOUDBOEKJE GEMEENTE PAPENDRECHT

De Planning en Control cyclus

De planning- en controlcyclus is een jaarlijks terugkerend proces waarin de gemeente vooruitkijkt en plannen maakt voor het komende jaar, de voortgang van het lopende jaar monitort en waar nodig bijstuurt. Gemeente Papendrecht doet dit door elk jaar diverse stukken samen te stellen en te bespreken over de gemeentelijke plannen en financiën. Dit zijn: de Perspectiefnota, de begroting, de concernrapportage en de jaarrekening. Hierin wordt zowel naar de toekomst gekeken, als verantwoording afgelegd over het verleden.

WAARUIT BESTAAT DE PERSPECTIEFNOTA?

De Perspectiefnota 2025-2030 bestaat uit een aantal onderdelen:

Inleiding

In de inleiding geeft het College van Burgemeester en Wethouders een korte vooruitblik op 2026. Hierin worden belangrijke verwachtingen in het komende jaar toegelicht, inclusief een doorkijk van de financiële huishouding.

Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden op het gebied van sociaal domein, fysieke leefomgeving, duurzaamheid, regio en bedrijfsvoering een beleidsmatige doorkijk gegeven naar de komende jaren.

Financiële ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de incidentele en structurele beleidsontwikkelingen financieel vertaald en nader toegelicht. Daarnaast wordt een financieel meerjarenperspectief weergegeven na verwerking van de financieel vertaalde beleidsvoornemens. Ook worden de bijstellingen in het investeringsprogramma 2025-2030 voorgelegd om deze vast te stellen.

Ombuigingen

In dit hoofdstuk zijn de ombuigingsvoorstellen opgenomen inclusief toelichtingen. Met het doorvoeren van deze ombuigingen worden er maatregelen genomen om de begroting betaalbaar te houden.

1. Inleiding

1. Inleiding

In deze laatste perspectiefnota die in de huidige coalitieperiode wordt vastgesteld, kunnen we terugkijken naar grote en ook mooie besluiten die genomen zijn. Allemaal besluiten die belangrijk zijn voor de toekomst van Papendrecht. Laten we dat met elkaar koesteren en versterken.

We leven in een complexe wereld met grote geopolitieke spanningen. Er zijn meerdere plekken waar oorlog aan de orde is, ook dicht bij huis. Dit zorgt voor onrust en onzekerheid en daardoor voor spanningen. Het wereld-toneel valt echter buiten onze cirkel van invloed. Een belangrijk houvast is de voor ons niet te beïnvloeden ontwikkelingen vanuit een realistisch en nuchter perspectief te beschouwen.

Er wordt zoveel als mogelijk gehandeld vanuit de opgaven die spelen in de samenleving. Deze opgaven bepalen de rol die onze gemeente daarin heeft of neemt. Soms is dat faciliterend, soms ook initiërend.

Strategische visie 2025 - 2040

De gemeenteraad van Papendrecht werkt aan een strategische visie voor de gemeente om zo aan de toekomstige opgaven te kunnen voldoen en de dienstverlening aan inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers verder te verbeteren.

Er spelen grote vraagstukken in de samenleving. Denk aan klimaat, energie, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, bestaanszekerheid, onderwijs en zorg. Stuk voor stuk thema's die een grote inzet van de gemeente Papendrecht vragen. Dat vraagt om een vergezicht, een strategische visie, te ontwikkelen voor de gemeente om de gezonde positie van Papendrecht te behouden en waar nodig te versterken en ook in de toekomst onze voorzieningen in stand te houden.

Op 14 maart 2025 heeft er een heidag van de gemeenteraad plaatsgevonden. Er worden door de gemeente-raad verschillende toekomstscenario's ontwikkeld. Die scenario's leiden tot een aantal mogelijke toekomstbeelden voor Papendrecht 2040. Deze scenario's worden ook weer besproken met de gemeenteraad en het college. Rond de zomer worden de ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners gevraagd weer mee te werken aan de strategische visie voor de gemeente.

De al ontwikkelde visies, zoals Omgevingsvisie, Samenlevingsvisie en andere plannen worden in de analyses en uitwerking van de toekomstscenario's meegenomen. Het streven is de Strategische visie eind 2025 door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Papendrecht in de regio

De eerste drie jaren van de collegeperiode hebben duidelijk gemaakt wat goed loopt in Papendrecht en ook waar verbeteringen kunnen worden aangebracht. In deze perspectiefnota worden met name onderdelen beschreven die aandacht behoeven of een inhoudelijke versterking nodig hebben.

Regionaal is afgesproken in te zetten op vijf inhoudelijke thema's. Als college hechten wij ook grote waarde aan het versterken van deze thema's, die de verbondenheid in de regio bevestigen. Het gaat om:

1. Wonen (in het bredere perspectief van volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling).
2. Bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Economie (vestigingsklimaat – rol gemeente).
4. Blauw / groen (aandacht voor natuur en water en de verbinding daartussen).
5. Energie.

1. Wonen

Met betrekking tot de woningbouw is afgesproken om voor zo veel mogelijk verschillende doelgroepen te bouwen. Ook wordt er gebouwd voor mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld. We werken aan het bouwen van woningen conform het Woonplan 2020-2030. In 2026 wordt onder andere de oplevering van 137 woningen gerealiseerd in het kader van de Zorgzame Buurt. Op de plek van Poldermolen 8 worden 65 woningen gebouwd. Op de plek van de voormalige Opel Centrale worden circa 82 appartementen gebouwd. Daarnaast is ook gestart met de projecten Veerpromenade (40 appartementen), Toren M (37 appartementen) en P.C. Hooftlaan (35 appartementen). Al deze projecten dragen substantieel bij aan de verscheidenheid in het woningaanbod en zijn afgestemd op de verschillende segmenten binnen de woningmarkt.

2. Bereikbaarheid en mobiliteit

In de basis ligt Papendrecht gunstig met de snelwegen A15 en A16 dicht in de buurt (met de N3 als verbindende schakel) en het vervoer over water. De intensiteit van het verkeer neemt echter toe, waardoor een kleine verstoring tot extra verkeerscongestie leidt. Ook staat het openbaar vervoer onder druk. De komende periode wordt dit een grote uitdaging voor Papendrecht, vanwege het noodzakelijke onderhoud aan bruggen en viaducten in onze regio. Uiteraard wordt dit vraagstuk in regionaal verband opgepakt.

3. Economie

Het college is van mening dat vanuit economisch perspectief een impuls nodig is. Of dat nu gaat om het vestigingsklimaat, OV, bereikbaarheid in algemene zin, arbeidspotentieel of onderwijs, we moeten meer in verbinding zijn met onze (grote) ondernemingen. We moeten samen met hen waar dit kan het initiatief nemen om provincie of rijksoverheid te bewegen de sociaaleconomische structuur van onze regio en met name ook onze gemeente te versterken. Het gaat daarbij niet alleen om faciliteren, maar juist ook om samen innoveren. Wij willen het economische vestigingsklimaat versterken. De wijze waarop is daarbij ondergeschikt. Dit kan lokaal extra formatieve inzet of impulsbudgetten vragen.

4. Blauw/groen

In onze gemeente is behoud van natuur essentieel. Groen moet groen blijven. Het belang van water is door de ligging van onze gemeente evident. De versterking van en aandacht voor natuur en water zijn essentieel. Denk bijvoorbeeld aan klimaatadaptatie, het opvangen van water in natte perioden, waterveiligheid en het voorkomen of beperken van hittestress. Ook bij het bouwen is verdichting met natuurinclusieve bebouwing belangrijk.

5. Energie

De energiestrategie is bij uitstek een regionaal thema. Het is van belang de regionale energiestrategie te borgen in ons lokaal beleid. Sinds 2024 is er veel aandacht voor een dreigende netcongestie en de noodzakelijke toename van het aantal trafo's in onze gemeente. De komende jaren zal dit een blijvend punt van zorg en aandacht zijn. De komende jaren wordt de aandacht voor duurzaamheid en isolatie gecontinueerd. Duurzame woningen zijn noodzakelijk om van het gas af te kunnen gaan.

Het verduurzamen van onze eigen gebouwen (een van de actiepunten van het collegeprogramma) heeft vertraging opgelopen en behoeft ook extra aandacht.

Daarnaast zijn regionaal bestuursopdrachten verstrekt aan de verbonden partijen om mee te denken en bij te dragen aan de ombuigingsopgaven waar we als gemeenten voor staan. Er is een regionale regiegroep ingericht die toeziet op de uitvoering van de bestuursopdrachten.

Andere inhoudelijke thema's

Naast de hierboven genoemde vijf inhoudelijke thema's zijn er ook andere onderwerpen die wij als college de komende periode extra aandacht willen geven. Het gaat om de volgende aanvullende onderwerpen:

- **Versterken sociale basis**

Er is oog voor kwetsbare mensen, mensen die aan de kant staan. We bewegen daartoe van zorg naar het versterken van de sociale basis.

- **Speelveldverkenning sociaal domein**

Tijdens de gesprekken over de ombuigingen binnen het sociaal domein is opnieuw bevestigd hoe uitgebreid en veelzijdig dit domein is. Het omvat een breed scala aan beleidsterreinen – van zorg en jeugd tot participatie en welzijn – waarbij veel partners en inwoners betrokken zijn. Juist deze rijkdom aan activiteiten en samenwerkingen maakt het soms lastig om het geheel goed te overzien. De situatie rondom de ombuigingen is momenteel stabiel en beheersbaar. Dat biedt ons een waardevol moment van rust en ruimte om gezamenlijk te reflecteren. We grijpen dit moment aan om via een gericht traject een nog scherper beeld te krijgen van het sociaal domein in Papendrecht. De uitkomsten van het rekenkameronderzoek op jeugd wordt hier ook in meegenomen. Met deze verkenning versterken we de basis voor toekomstgerichte keuzes en een duidelijke koers. Bij die speelveld-verkenning zijn drie vragen belangrijk: Wat doen we? Wie doet wat? En wat levert het op?

Daarbij worden de uitgaven in beeld gebracht (met aandacht voor de wettelijke en niet-wettelijke taken). Ook is een schets van de structuur van het sociaal domein essentieel, waarbij vooral aandacht wordt gegeven aan de inrichting, rolverdeling en (eventuele) dubbelingen in taken. Zo ontstaat als het ware een kaart van het speelveld sociaal domein.

- **Programma detailhandel, horeca & Terrassen**

Het terrassenbeleid heeft actualisering. Dit wordt in een breder Programma detailhandel, horeca & Terrassen opgepakt.

- **Digitalisering / beveiliging gegevens**

Digitalisering wordt steeds belangrijker in ons dagelijks functioneren. De laatste jaren is de aandacht verlegd van techniek naar de meer ethische vraagstukken rondom de toepassing van ICT. De goede dialoog daaromtrent gaan we in Papendrecht nog voeren.

De beveiliging van onze gegevens is een steeds groter wordend vraagstuk. De dreiging

van cybercriminaliteit en het belang van het hebben van toegang tot gegevens is een aandachtspunt. De laatste tijd hebben we daar ook qua inzet in geïnvesteerd. Informatieveiligheid zal de komende jaren een nog prominentere rol gaan spelen.

- **Opvang van vluchtelingen**

Begin 2026 wordt aan de Weteringsingel een AMV-locatie gerealiseerd. Naast de aanpassingen aan het gebouw door het COA, bereiden wij ons voor op een goede opvang van deze AMV-jongeren in Papendrecht. Dit doen we onder andere door in gesprek te gaan met inwoners en ondernemers, en door het betrekken van het onderwijs, maatschappelijke organisaties, verenigingen en kerken. Zo zorgen we ervoor dat alleenstaande minderjarige vluchtelingen vanaf hun aankomst actief kunnen meedoen in onze samenleving.

- **Integrale wijkaanpak**

Met de integrale wijkaanpak wordt beoogd de leefbaarheid en veiligheid in de wijk te vergroten. De relevante actoren in de wijk zijn steeds meer betrokken. Zij vormen feitelijk samen de integrale wijkaanpak en waarborgen zo de samenwerking en daarmee de uitvoering van de wijkaanpak op langere termijn. De integrale wijkaanpak is nu voor tijdelijk 3 jaar gefinancierd.

- **Grotere rol technologie op (werkwijze) organisatie**

We zien een toenemende invloed van technologie op de werkvloer. Een bij iedereen bekende invloed is de toepassing van artificial intelligence (AI). Het is onvermijdelijk dat de nieuwe technieken onze werkprocessen gaan beïnvloeden en functies gaan veranderen. Ook hier is de verwachting dat op korte termijn een investering noodzakelijk zal zijn om op de langere termijn efficiënter te kunnen werken.

Ombuigingen

In de vorige raad- en collegeperiode is een goede basis gelegd voor een gezonde financiële situatie. Daar plukken we nog steeds de vruchten van. Nu moeten we – met name door tegenvallende inkomsten vanuit het Rijk en de kostenontwikkelingen in het sociaal domein – opnieuw ombuigen en een nieuwe balans zoeken. Dit mede in het licht van de opgaven die wij zien voor de komende jaren die een forse inzet van de gemeente vragen. Het is verstandig om te denken en te handelen vanuit een lange termijn financieel meerjarenperspectief. De kern daarbij is realistisch en meer op risico begroten en het verbeteren van de efficiency.

In 2023 speelde het vraagstuk of en hoe we ons konden voorbereiden op wat in heel Nederland het financiële ravijnjaar (2026) voor gemeenten werd genoemd. Op dat moment wisten we vanuit de financiële stand van zaken dat de financiële problemen voor ons in 2026 relatief gering waren ten opzichte van veel gemeenten in Nederland. Vanuit die kennis is in 2024 gestart met voorwerk dat heeft geleid tot een catalogus met ombuigingsmogelijkheden. Daarna is eind januari 2025 het bestuurlijke proces gestart met de eerdergenoemde catalogus als uitgangspunt. De gemeenteraad heeft een kader meegegeven voor de ombuigingsmogelijkheden.

De cruciale afweging in het proces om met de noodzakelijke ombuigingen om te gaan is de vraag tot welk jaar wij onze begroting financieel sluitend maken. De korte termijn verplichting is om het jaar 2026 sluitend te maken. We zijn in de positie om de begroting tot en met 2030 sluitend te maken zonder dat dit tot lokale grote maatschappelijk gevolgen leidt. In de perspectiefnota is deze langere termijn variant uitgewerkt. We zijn hierbij uitgegaan van de laatste financiële stand van zaken rondom de algemene uitkering. Uiteraard zal in de loop van de jaren meer inzicht in het verloop van de algemene uitkering ontstaan.

Ontwikkelingen Arbeidsmarkt en Organisatieontwikkeling

Vorig jaar schreven we over de onzekerheden met betrekking tot de arbeidsmarkt. De situatie blijft wankel. Het CPB geeft aan dat hoewel de groei van de werkgelegenheid terugloopt, de arbeidsmarkt krap is en blijft. Tegelijkertijd hebben we te maken met diverse uitdagingen, zoals de financiële verhouding tussen het Rijk en de gemeenten en de toegenomen gemeentelijke taken (bijvoorbeeld de implicaties van de invoering van de Omgevingswet). Verder zijn de laatste tijd veel jonge(re) mensen in dienst gekomen, hetgeen voor een nieuwe energie zorgt. Maar het duurt enige tijd om het verlies aan ervaring door natuurlijke uitstroom te compenseren.

We zien in Papendrecht dat het ondanks de krappe arbeidsmarkt tot nu toe redelijk lukt, met onder andere uitvoering geven aan de motie [“Anoniem solliciteren”](#) en het amendement [“Wijsheid van de grijsheid”](#), om personeel in vaste dienst te nemen. Dat draagt bij aan de afname van externe inhuur. Externe inhuur zal echter nodig blijven vanwege moeilijk vervulbare vacatures, en benodigde specialistische expertise. We merken dat de veranderde wetgeving (Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) met gevolgen voor ZZP'ers ons helpt om vast personeel aan te trekken.

De ambitie en inzet om een toekomstgerichte en wendbare organisatie te zijn is essentieel om ons werk op een doeltreffende wijze te blijven doen. Wij willen daarom onze medewerkers breed inzetbaar maken en houden door te investeren in hun opleiding en doorstroom te bevorderen. Hierdoor kan flexibel ingespeeld worden op veranderende omstandigheden om ons heen, in onze organisatie en ten aanzien van de verschillende behoeften van onze inwoners, bedrijven en instellingen. We streven daarbij naar een goede bedrijfsvoering, die ons in staat stelt om snel te kunnen schakelen en te anticiperen op (toekomstige) veranderingen in onze omgeving.

Financiële status op hoofdlijnen

De financiële verhouding tussen Rijk en gemeente is door de afspraken die zijn gemaakt in de voorjaarsnota 2025 van het Rijk iets verbeterd.

In de voorjaarsnota 2025 zijn extra middelen beschikbaar gesteld in het gemeentefonds. Het betreft op hoofdlijnen voor de duur van drie jaar (2025-2027) een compensatie voor de toegenomen jeugd-zorg-kosten, een gedeeltelijke reparatie van de structurele terugval van het gemeentefonds vanaf 2026 en heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de loon-prijs- en volumegroei op basis van de laatste Centraal Economisch Plan (CEP) cijfers. Het financiële effect hiervan op de algemene uitkering voor onze gemeente zal bij de meicirculaire 2025 duidelijk worden. In de voorliggende perspectiefnota hebben wij een inschatting gemaakt en de financiële vertaling opgenomen. Bij de uitwerking van de meicirculaire 2025 komen wij hier via de raadsinformatiebrief op terug met tegelijkertijd een nieuw financieel beeld voor de komende jaren.

Geconcludeerd kan worden dat de financiële situatie feitelijk naar 2028 wordt doorgeschoven, waarbij het Rijk wel heeft aangegeven zo snel als mogelijk met de VNG om de tafel te willen om ook naar de toekomst toe maatregelen te treffen. Dat is positief nieuws.

Er blijven grote vraagstukken spelen voor zowel het Rijk als de gemeenten vanuit het medebewind. Denk daarbij o.a. aan bestaanszekerheid, onderwijs, zorg (ouderen en jeugd),

asiel en migratie, veiligheid, strategische investeringsagenda voor de regio, kwaliteit van de leefomgeving, klimaat en energie en woningbouw.

Om als gemeente te kunnen blijven voldoen aan de maatschappelijke opgaven die er liggen is er ruimte en vertrouwen nodig. Daarbij zijn stabiele, structurele en voorspelbare inkomsten om onze rol te vervullen noodzakelijk. Op dit moment zien we dat de financiële relatie tussen rijk en gemeenten, die al geruime tijd te wensen over laat, op dit moment structureel onderwerp van gesprek is.¹

Uit de voorjaarsnota 2025 blijkt dat het overheidssaldo voor de komende jaren negatief is. Zo komt in 2025 het saldo naar verwachting uit op – 2,6% bbp. Vanaf 2026 ligt het verwachte saldo op – 3,0% bbp. Dit betekent dat parallel aan de gemeentelijke opgaven die er liggen er ook op Rijksniveau het nodige aan de hand is, wat ervoor zorgt dat de financiële ruimte niet onbeperkt is. Ondanks dat de Europese financiële regels wat zijn versoepeld vanwege de hoge investeringen in defensie wordt er op Rijksniveau wel gesproken over mogelijke bezuinigingen. Dit is een complicerende factor die gaat meespelen in de vervolgesprekken die met het Rijk plaatsvinden. We zien dat het Rijk veel incidenteel begroot en vaak onhaalbare taakstellingen (nog doelmatiger werken) in het meerjarenperspectief opneemt.²³

Aspecten die spelen bij het Rijk zijn o.a. de opgelopen rentekosten wat in het verleden heeft geleid tot onhaalbare ambities die nu gefinancierd moeten worden, het wegvallen van de gas-inkomsten, de stijgende kosten opvang asielzoekers, de toeslagenaffaire, de forse investeringen in defensie, nieuwe ambities op het gebied van klimaat en duurzaamheid, de bouwambities, belasting-kortingen en verhoging minima, oplopende zorgkosten, vergrijzing en forse onderhoudsinvesteringen in het fysieke domein die noodzakelijk zijn.

Andere manier van begroten tussen Rijk en gemeenten

Gemeenten zijn financieel sterk afhankelijk van het Rijk, maar verkeren over de omvang van die middelen structureel in onzekerheid. Bij veel uitkeringen van het Rijk gaat het om incidenteel geld voor structurele taken, terwijl de wet voorschrijft dat gemeenten structurele taken uit structurele middelen moeten bekostigen. Vaak worden deze uitkeringen, met name de decembercirculaires, bovendien zo laat aangekondigd dat ze niet meer in de gemeentebegroting kunnen worden opgenomen en ook niet meer in het betreffende jaar worden besteed. Dit bemoeilijkt het voeren van een duurzaam begrotingsbeleid.

Dit maakt het voor gemeenten bijzonder lastig, zo niet onmogelijk, financieel structureel evenwicht te realiseren. Er wordt al door diverse organisaties (VNG, IPO, BDO, Deloitte, ROB, COELO, etc.) geadviseerd om het onderscheid in incidentele en structurele begrotingsruimte in te ruilen voor simpelweg gewoon het meerjaren begrotingssaldo.

Ongeacht de uitkomst van de complexe omstandigheden waarin we met het Rijk zitten blijft de boodschap dat alleen met een goede (financiële) uitgangshouding de decentrale overheden kunnen bijdragen aan het oplossen van de grote maatschappelijke uitdagingen.

¹ Adviesrapport *“Rust-Reinheid-Regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen”* (Raad van Openbaar Bestuur, 11 maart 2021)

² Briefadvies *“Raamwerk toekomstbestendige financiële verhoudingen”* (Raad van Openbaar Bestuur, 29 februari 2024)

³ Adviesrapport *“Afrekenen met disbalans”* (Raad van Openbaar Bestuur, 19 maart 2025)

Het financieel toezicht door de provincie is gebaseerd op het structureel begrotingsevenwicht. Dat is de reden dat het begrotingssaldo gecorrigeerd moet worden met de incidentele baten en lasten om inzicht te krijgen in het structurele begrotingssaldo.

De maatschappelijke, wettelijke en economische ontwikkelingen blijven in hoog tempo doorgaan. Daarnaast zijn er nog de ambities uit het collegeprogramma wat de druk op het financieel meerjarenperspectief doet toenemen. Na verwerking van de opgenomen financiële ontwikkelingen in de Perspectiefnota 2025-2030 ziet het meerjarenperspectief inclusief de verwerking van de ombuigingsvoorstellen er als volgt uit:

FINANCIEEL MEERJAREN-PERSPECTIEF 2025-2030	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Structureel begrotingssaldo na Begroting 2025	€ 1.699.500	€ -1.110.000	€ -1.962.000	€ -1.096.000	€ -808.000	€ -808.000
Begrotingssaldo na Begroting 2025	€ 1.387.000	€ -1.433.000	€ -1.965.000	€ -1.109.000	€ -686.000	€ -686.000
Saldo Perspectiefnota 2025-2030 Incidenteel	€ -709.000	€ 352.000	€ -44.000	€ -	€ -	€ -60.000
Saldo Perspectiefnota 2025-2030 Structureel	€ -344.000	€ -230.000	€ 177.000	€ -1.667.000	€ -1.744.000	€ -1.866.000
Totaal saldo Perspectiefnota 2025-2030	€ -1.053.000	€ 122.000	€ 133.000	€ -1.667.000	€ -1.744.000	€ -1.926.000
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2025-2030	€ 1.355.500	€ -1.340.000	€ -1.785.000	€ -2.763.000	€ -2.552.000	€ -2.674.000
Begrotingssaldo na Perspectiefnota 2025-2030	€ 334.000	€ -1.311.000	€ -1.832.000	€ -2.776.000	€ -2.430.000	€ -2.612.000
Saldo Ombuigingen Incidenteel	€ -	€ 75.000	€ 65.000	€ 50.000	€ 40.000	€ 50.000
Saldo Ombuigingen Structureel	€ -	€ 2.666.700	€ 2.765.400	€ 2.882.100	€ 2.862.100	€ 2.817.100
Totaal saldo ombuigingen	€ -	€ 2.741.700	€ 2.830.400	€ 2.932.100	€ 2.902.100	€ 2.867.100
Structureel begrotingssaldo na Ombuigingen	€ 1.355.500	€ 1.326.700	€ 980.400	€ 119.100	€ 310.100	€ 143.100
Begrotingssaldo na Ombuigingen	€ 334.000	€ 1.430.700	€ 998.400	€ 156.100	€ 472.100	€ 255.100

Rekening houdend met de financiële doorrekening van de voorjaarsnota 2025 van het Rijk in de algemene uitkering, de financiële vertaling van beleidsontwikkelingen en de resultaten vanuit het ombuigingsproces, zien we dat er tot en met 2030 een positief begrotingssaldo aanwezig is. Daarbij zien we wel vanaf 2028 een dip ontstaan in het financieel beeld als gevolg van het feit dat het Rijk maar voor drie jaar compensatie geeft voor de hoge jeugdzorgkosten en het ravijnjaar 2026 maar gedeeltelijk is gecompenseerd, zie ook de toelichting bij de algemene uitkering. Feitelijk wordt het ravijnjaar met twee jaar opgeschoven.

De definitieve omvang van de algemene uitkering voor Papendrecht is pas bekend bij de meicirculaire 2025 (eind mei 2025).

Voorop staat dat we blijven doen wat goed is voor Papendrecht en dat vraagt van ons allen ondanks de (financiële) onzekerheden die er zijn om niet op onze handen te blijven zitten en niks doen.

Proces

Door het vaststellen van deze Perspectiefnota 2025-2030 stemt de raad naast budgetaanpassingen en investeringsprogramma voor het lopende jaar 2025 ook in met de basisuitgangspunten voor de begroting 2026-2030.

2. Beleids- ontwikkelingen

2. Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk geven wij een breder beeld van wat we het komende jaar zien aan beleidsontwikkelingen die op ons afkomen en waarop we ons moeten voorbereiden. Het is geen limitatieve opsomming, maar het betreft wel de meest relevante ontwikkelingen die nu bekend zijn.

2.1 MAATSCHAPPELIJK EN SOCIALE ONTWIKKELINGEN

Binnen het sociaalmaatschappelijk domein komen meerdere (beleids)ontwikkelingen samen die van grote invloed zijn op het toekomstig samen leven in Papendrecht. Ontwikkelingen die lokaal impact hebben, maar nooit los te zien zijn van de geopolitieke situatie, de demografische trends, landelijke vraagstukken en keuzes van de Rijksoverheid. Hieronder benoemen we de belangrijkste uitdagingen die we voor de nabije toekomst op ons af zien komen.

Samenlevingsvisie

Op het moment van samenstellen heeft het college aan uw raad de samenlevingsvisie Papendrecht aangeboden. Vanuit deze visie willen we werken met drie sporen:

1. we faciliteren onze inwoners om meer naar elkaar om te zien;
2. we zetten gericht in op groepen inwoners om te zorgen dat iedereen mee kan doen, over noodzakelijke vaardigheden kan beschikken en ongezonde verleidingen steeds meer kunnen vermijden; en
3. we zorgen voor ondersteuning voor de meest kwetsbaren in de samenleving, met als uitgangspunt dat we steeds meer groepsgericht aanbieden in plaats van individueel.

Na de besluitvorming implementeren we stapsgewijs de uitgangspunten van de visie in onze uitvoering, waaronder subsidieregelingen en beleidsregels.

Versterken sociale basis in de wijk

Een project dat goed aansluit bij de sporen uit de Samenlevingsvisie, is de Integrale Wijkaanpak (Kraaihoek en Middenpolder). We werken samen met onze partners wijkgericht aan leefbaarheid, verbinding, bestaanszekerheid en veiligheid. Wel signaleren we dat we voor deze wijkaanpak een lange adem nodig hebben. Concreet betekent dit dat uw raad volgend jaar een afweging moet maken over het voortzetten van nu tijdelijke middelen voor de Integrale Wijkaanpak.

We haken als gemeente daarnaast aan bij innovatieve projecten zoals “De Zorgzame Buurt” en “De Buurt als Ecosysteem”. Deze projecten, met als gemene deler het omzien naar elkaar in de sociale basis, worden nu incidenteel gefinancierd vanuit het Integraal Zorgakkoord of andere regionale of landelijke gelden. De baten landen echter niet alleen bij de gemeente maar ook bij andere partijen zoals zorgverzekeraars. Het blijft belangrijk om, onder meer via de VNG, aandacht te vragen bij het Rijk voor structurele financiële compensatie, al dan niet met cofinanciering vanuit de zorg.

Passende huisvesting voor iedereen

We zetten in op passende huisvesting voor de verschillende doelgroepen op de woningmarkt. Zoals de doelgroep senioren, via de actieagenda Wonen en zorg voor senioren. De maatregelen die in de actieagenda staan voeren we uit, waarbij we zoeken naar mogelijkheden voor cofinanciering, subsidies en andere regelingen.

We ondersteunen ook de doelgroep starters, onder meer met de Starterslening. Van deze starters-leningen wordt veel gebruikt gemaakt waardoor de verwachting is dat het plafond in 2025 wordt bereikt. We onderzoeken hoe we in de toekomst geld beschikbaar kunnen houden voor het uitgeven van nieuwe startersleningen.

Voor het huisvesten van statushouders lopen we aan tegen een krappe woningmarkt (en dus een achterstand op de taakstelling) en wisselende signalen van de Rijksoverheid. We blijven in nauw contact met de provincie als toezichthouder over het inlopen van onze achterstand.

In regionaal verband bereiden we ons voor op de doordecentralisatie van beschermd wonen en blijven we bijdragen aan de agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen (HKG). Voor de toekomst kijken we verder uit naar de extra mogelijkheden die de Wet versterking regie volkshuisvesting zou kunnen bieden, die recent door de minister is aangeboden aan de Tweede Kamer.

Jeugdhulp naar voren

Binnen de jeugdhulp zien we een toename van de complexiteit van hulpvragen. Dit gaat van gedragsproblemen en leerproblemen tot mentale gezondheidskwesties. Door preventief te werken, vroeg te signaleren en de onderliggende kernproblemen aan te pakken, vermindert dit de kans op escalatie.

Jeugdhulp naar voren speelt hierbij een belangrijke rol. We helpen jongeren om gezond en veilig op te groeien. Elke euro die we investeren in preventieprogramma's bespaart geld door lagere zorgkosten en hogere productiviteit, zoals blijkt uit onderzoek van ZonMw. Als de nu incidenteel ingezette interventies succesvol blijken te zijn komen we bij uw raad terug met de vraag structureel te investeren. De andere kant van de medaille is dat we kijken naar het strakker inkaderen van jeugdhulp. Dit doen we, lokaal en regionaal, door aanpassingen in de werkwijze en het inkoopkader Jeugd. Ook wordt regionaal en lokaal in het programma "Betaalbare en beschikbare jeugdhulp" gewerkt aan het afbakenen van het recht op jeugdhulp. Hiervoor werken we de komende tijd voorstellen inclusief financiële consequenties verder uit. Waar nodig vullen we regionale keuzes aan met die onderdelen die we als Papendrecht belangrijk vinden.

Wmo naar de voorkant

Een preventieve beweging is ook nodig als het gaat om Wmo-maatwerkvoorzieningen. Net als elke gemeente worstelen wij met het beschikbaar houden van zorg en ondersteuning voor onze inwoners. Enerzijds omdat de vraag het aanbod overstijgt door personeelstekorten, anderzijds de kosten door de groeiende aantallen en stijgende kostprijzen steeds hoger worden. Steeds meer maken we daarom de beweging naar mogelijkheden die preventieve of collectieve inzet kan bieden. Ook dit vraagt investeren om de stijging af te buigen. Om mensen toch te ondersteunen en zo lang mogelijk zelfredzaam te houden, zolang zij daar

zelf nog krachtig genoeg voor zijn. Zwaardere en duurdere zorg kan dan beschikbaar blijven als dat nodig is. Preventie, leefstijlprogramma's en sport, aangepaste woonvormen en technologie bieden kansen voor de Wmo-doelgroep. Tegelijkertijd kijken we kritischer naar duurdere maatwerkvoorzieningen. De komende jaren werken we in de regio samen verder aan deze beweging. Waar nodig vullen we regionale keuzes aan met die onderdelen die we als Papendrecht belangrijk vinden.

Regionale bestuursopdracht toekomstbestendig sociaal domein

Naast het lokale ombuigingstraject gaven we regionaal ook een opdracht aan de GR Sociaal en de GR Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) om te komen tot besparingsvoorstellen onder de noemer 'een toekomstbestendig sociaal domein'. De GR DG&J kijkt onder meer naar het bundelen van Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en het actualiseren van het inkoopkader jeugd. De GR Sociaal onderzoekt, naast besparingen op de bedrijfsvoering en opties in het beleidsprogramma (lokaal mandaat), samen met gemeenten waar aanbod lokaal en regionaal mogelijk leidt tot dubbelingen. Beide GR'en onderzoeken daarnaast de voordelen en mogelijke besparingen van meer samenwerking en het anders inrichten van de toegang.

Voor de specifieke onderzoeksopdrachten verwachten we dat de uitkomsten in de loop van dit jaar bekend worden. Als de uitkomsten bekend zijn kunnen die verwerkt worden.

Regionaal kijken we samen met de GR DG&J en GR Sociaal waar we meer scherp aan de wind kunnen zeilen. Regionaal kunnen keuzes gemaakt worden die niet afdoende zijn voor onze lokale vraagstukken. Het proces in de regio is op dit moment nog volop in beweging. Wanneer de uitkomsten bekend zijn, en we van mening zijn dat aanvulling lokaal nodig is, nemen we dit mee bij de zienswijze op de begrotingen van GR DG&J en/of GR Sociaal en doen we daartoe voorstellen in onze lokale begroting 2026.

Aflopen specifieke uitkeringen

Vanaf 2026 gaat het budget van de SPUK Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) met 10 procent omlaag. De SPUK GOAB blijft in 2026 nog bestaan en daarna gaan de middelen naar verwachting over naar het gemeentefonds. Mogelijk heeft dat nog verdere impact op de hoogte van het bedrag. In de herziening van het onderwijsachterstandenbeleid in 2025 houden we rekening met deze onzekerheid. Hetzelfde geldt voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), waarvan de middelen tijdelijk zijn. We ontvangen geld via een SPUK voor interventies en buurtsportcoaches tot en met 2026. Het vervolg is onduidelijk. Sommige middelen vervallen of verminderen al in 2026. We voeren op dit moment analyses uit om te bepalen hoe we onze huidige inzet kunnen vertalen in duurzaam effect en wat daarvoor (blijvend) nodig is. Uitgangspunt daarbij is wel dat bezuinigingen van het Rijk niet automatisch gecompenseerd worden door inzet van lokale middelen.

Verdere aandachtspunten sociaal-maatschappelijk domein

Naast deze belangrijkste ontwikkelingen hebben we te maken met de volgende aandachtspunten als het gaat om het inhoudelijk en financieel meerjarenperspectief:

- Door de toegenomen taken van Sterk Papendrecht, maar ook de samenwerking met andere organisaties zoals de Sociale Dienst Drechtsteden (integrale klantroute) is de huidige kantoorruimte aan de Veerweg te krap. In het “Vastgoed en Accommodatiebeleid Gemeente Papendrecht” is eerder opdracht gegeven onderzoek te verrichten om het vrijgekomen deel binnen de accommodatie Veerweg 125-127 (voormalige locatie bibliotheek) voornamelijk uit te werken als locatie voor maatschappelijke hulp- en dienstverlening. We werken aan een plan voor verbouwing en uitbreiding. De financiële consequenties van het plan (kosten en inkomsten) worden nog onderzocht.
- We implementeren de ‘Aanpak Voorkomen Escalatie’(AVE) als gezamenlijke werkwijze voor complexe problematiek. We onderzoeken op dit moment wat er nodig is om het AVE-model te implementeren. De formatie die voor procesregie is vrijgemaakt is nu incidenteel. Om structureel te werken via het AVE-model is structurele formatie nodig. Hier komen we volgend jaar bij uw raad op terug.
- Als vervolg op het huidige actieplan armoede- en schuldenproblematiek (waarvan zowel het plan als de middelen daarvoor dit jaar aflopen) stellen we in 2025 een nieuw uitvoeringsplan op. We inventariseren inhoudelijk en financieel welk vervolg nodig is.
- Naar verwachting geldt vanaf juni 2026 een wettelijke zorgplicht voor de bibliotheek. Vanaf 2027 wordt daarvoor een bijdrage per inwoner toegevoegd aan de algemene uitkering van de gemeenten. Die middelen zijn bedoeld als opvolger van de SPUK-bibliotheek uit 2024. Zo kan de bibliotheek hun kwaliteitsverbetering behouden, die zij met de SPUK-gelden uitvoeren. Voor 2025 en 2026 zijn de middelen via de Septembercirculaire 2024 toegekend vanuit het gemeentefonds. Dit heeft een budgetneutraal effect.
- We verwachten in 2025 een wetsvoorstel met maatregelen om de Participatiewet te verbeteren en de balans tussen rechten en plichten te herstellen. Bij het doorvoeren van de wijzigingen in onze lokale verordening (waar nodig) nemen we gelijk de gelegenheid te baat om het lokale beleid tegen het licht te houden. We voorzien vooralsnog geen financiële consequenties.
- We wachten nog altijd op de inwerkingtreding van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams). Deze wet moet een stevige wettelijke basis bieden voor domein-overstijgende dienstverlening voor onze inwoners. Wanneer deze wet in werking treedt en wat het voor ons als gemeente gaat betekenen is niet duidelijk.
- De huidige aanbestedingsperiode voor de aanbieders die regionaal met de WEB-middelen (Wet educatie beroepsonderwijs) worden gefinancierd, loopt af. Naar verwachting worden de nieuwe aanbieders eind 2025 gecontracteerd vanuit de regionale middelen die de centrumgemeente beheert.
- We onderzoeken in de regio naar een beheermaatschappij voor woonwagend-standplaatsen. Op dit moment beheert de gemeente woonwagend-standplaatsen, evenals Woonkracht10. De nieuwe constructie moet duidelijkheid geven over rollen, taken en financiën.
- In regionaal verband kijken we naar een ander sturingsmodel voor Stroomlijn BV. Stroomlijn verzorgt leerlingen- en doelgroepenvervoer, maar wordt steeds vaker ook ingezet voor andere mobiliteitsvraagstukken. Dit maakt het niet langer passend dat de aandelen onder de GR Sociaal vallen. In de loop van 2025 verwachten we dat hier meer duidelijkheid over komt.

- De implementatie van het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming vraagt regionaal en lokaal een andere manier van werken, die aansluit op ons plan van aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel is onder meer om escalatie op het vlak van veiligheidsaspecten te voorkomen. Hieraan gekoppeld is de vraag welke (extra) inzet dit vraagt van het jeugdteam. We brengen de komende tijd in beeld wat dit concreet betekent.
- We werken samen met cultuur- en sportorganisaties aan de plannen voor een MFA in het Van der Palmgebied. Dit gebeurt in samenhang met de ontwikkeling van de VO-scholen. We gaan gesprekken voeren over tarifiering en brengen in beeld wat dit ook voor subsidies aan organisaties betekent.
- Begin 2025 is een evaluatie afgerond naar de Recreatie en Cultuur Holding (RCH). Een extern bureau is tot de conclusie gekomen dat het huidige construct nog steeds het meest passende is voor de doelstellingen van de gemeente. Om de samenwerking effectiever te maken en RCH bedrijfsmatiger te laten functioneren doet het bureau diverse aanbevelingen. Deze worden in 2025 geïmplementeerd.
- We onderzoeken hoe we toekomstbestendig vorm kunnen geven aan de kinderboerderij, en wat daarvoor nodig is. De financiële vertaalslag wordt nog in beeld gebracht. We informeren op een later moment verder over deze ontwikkeling.
- In de Perspectiefnota van 2023-2028 stelde uw raad incidenteel geld beschikbaar tot en met 2026 om de inzet op het vlak van Jeugd- en Onderwijsbeleid te versterken. De reden hiervoor was dat de minimale basis met de structurele capaciteit op deze twee beleidsterreinen niet bereikt kon worden. De raad heeft deze gelden ter beschikking gesteld om aan de wettelijke uitvoering te voldoen. Eind 2025 /begin 2026 wordt geëvalueerd of voortzetting hiervan nodig is. We komen in de Perspectiefnota van 2026-2031 hierop terug.
- Dit geldt ook voor het versterken van onze inzet in het maatschappelijk domein. In de Perspectiefnota van 2023-2028 heeft de raad incidenteel geld ter beschikking gesteld voor een beleidsadviseur Sociaal Domein die als grootste taak heeft om te sturen op het account Sterk Papendrecht. De vraag was ook mede gevoed doordat de capaciteit in het Beleidsteam Maatschappelijk Ontwikkeling niet was meegegroeid met de ontwikkelingen op de taken die we in de afgelopen jaren als gemeente erbij hebben gekregen. Ook hier zullen we deze capaciteit tijdig evalueren, eind 2025 / begin 2026.

Veiligheid

In 2023 is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) met daarin de prioriteiten verkeersveiligheid, ondermijning en de integrale wijkaanpak vastgesteld. Tot en met 2026 wordt er extra inzet gepleegd op deze prioriteiten en worden de opgestelde uitvoeringsplannen uitgevoerd. Jaarlijks wordt er een Actieplan Ondermijning opgesteld aan de hand van het Plan van Aanpak Ondermijning 2024 -2026. Het jaar 2025 zal hierbij in het teken staan van verdere bewustwording en weerbaarheid van de eigen organisatie, ketenpartners, inwoners en ondernemers. Ook blijven we aandacht geven aan de bondgenoten en vroegsignalering. In voorgaande jaren lag de focus op het verbeteren van de informatiepositie door middel van integrale controles bij bedrijven. Naast de integrale controles bij bedrijven zullen er in 2025 ook meer controles plaatsvinden in het kader van de Basis Registratie Personen (BRP) in woningen waar signalen zijn van ondermijnende criminaliteit. Bij deze controles zal ook meer aansluiting gezocht worden bij de integrale wijkaanpak. Ook wordt er gekeken naar potentiële nieuwe ontwikkelingen en risico's zoals jonge aanwas, vastgoedfraude en zorgfraude.

In 2025 zal opvolging worden gegeven aan de uitvoeringsplannen van de integrale wijk aanpak. Vanuit veiligheid zullen verschillende acties en projecten uitgevoerd worden, bijvoorbeeld het project Politiekids en Huiselijk Geluk. Verder zal uitvoering worden gegeven aan het oppakken van casuïstiek op het gebied van zorg en veiligheid en zal in samenwerking met het sociaal domein het AVE-model verder uitgewerkt en vormgegeven worden. Ook zal worden gewerkt aan preventieve programma's op het gebied van jonge aanwas en criminele jeugdgroepen.

Ook wordt 2025 gebruikt om werkprocessen in beeld te brengen en te optimaliseren. Op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zal een bijdrage worden geleverd aan de werkgroep Evacuatie bij hoog water. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de maatschappelijke weerbaarheid in relatie tot een crisis. Hierbij ligt het accent op niet- en/of verminderde zelfredzame personen. Door nu te investeren op de veerkracht van de samenleving besparen we in de toekomst op de inzet die nodig is ten behoeve van de niet-en verminderde zelfredzame doelgroepen. Daarnaast worden op lokaal niveau diverse trainingen georganiseerd om de crisisfunctionarissen geoefend en getraind te houden.

2.2 FYSIEKE LEEFOMGEVING

Nieuwe tariefstelling rioolheffing

Op 6 juli 2023 heeft de gemeenteraad de motie "[Eerlijke Tarieven Rioolheffing](#)" aangenomen. Hierin wordt het college verzocht om een alternatieve tariefstelling voor de rioolheffing in Papendrecht te onderzoeken. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat een tariefstelling op basis van het economisch verkeer (WOZ-waarde) het meest geschikt is voor Papendrecht, omdat hiermee het collectieve goed van de riool- en waterzorgheffing wordt meegenomen. Deze tariefstelling bevordert daarnaast ook de rechtvaardigheid, doordat grotere bedrijven meer moeten betalen dan bijvoorbeeld een eenpersoons-huishouden. In de huidige situatie is dit niet het geval.

Na besluitvorming zullen wij in samenwerking met Gemeente-belastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) het nieuwe tarief uitwerken, met als doel de invoering per 1 januari 2026.

Ontwikkelingen nieuwbouw voortgezet onderwijs

In 2024 zijn de structuurontwerpen voor de vernieuwing van de onderwijsgebouwen voortgezet onderwijs (VO) aan de Van der Palmstraat (Willem de Zwijger College) en de Vijzellaan (CSG De Lage Waard) opgesteld. De nieuwbouw Willem de Zwijger College is onderdeel van de gebieds-ontwikkeling Van der Palmgebied. De integrale gebiedsontwikkeling biedt ruimte voor woningbouw, maatschappelijke voorzieningen zoals (recreatieve) sport en groen/water. De beleidsdoelstellingen rond onder andere onderwijs, sport, cultuur en gezondheid komen hierin tezamen in nieuwe accommodaties.

Het onderzoek naar de nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA) in het gebied rond theater De Willem en het Willem de Zwijger College is in 2024 afgerond. Ook de stedenbouwkundige hoofdopzet Van der Palmgebied is uitgewerkt. Deze toont de ruimtelijke inpasbaarheid van de voorzieningen. Verder zijn de investeringen bepaald voor de nieuwbouw VO, de MFA en de gebiedsontwikkeling Van der Palmgebied (o.a. een parkeeroplossing en

inrichting openbare ruimte). Dit alles heeft geresulteerd in drie voorstellen:

1. Investeringskredieten voor de nieuwbouw VO en een sportvoorziening in het Van der Palmgebied
2. Scenariokeuze voor de verdere planuitwerking MFA
3. Stedenbouwkundige hoofdropzet Van der Palmgebied met betrekking tot de fixatie bouw VO-scholen en sport.

Daarbij zijn ook de consequenties voor het financieel meerjarenperspectief uitgewerkt. De drie voorstellen zijn op 6 en 10 maart 2025 in de raad behandeld.

Het onderzoek naar de nieuwe multifunctionele accommodatie is in 2025 vervolgd. Dit betreft inzicht verkrijgen in huurtarieven, horeconcepten en beheer & exploitatie. Dit doen we samen met de beoogde gebruikers voor de MFA. Tezamen met het haalbaarheidsonderzoek (2024) leidt dit tot een voorstel voor een investeringskrediet MFA. Ook de stedenbouwkundige hoofdropzet werken we verder uit naar een stedenbouwkundige verkaveling en we stellen een beeldkwaliteitsplan op.

Beide scholen gaan het proces inrichten voor uitwerking van het schetsontwerp naar voorlopig en definitief ontwerp. Daarna volgt de aanbestedingsprocedure voor realisatie van de nieuwe onderwijsgebouwen met bijbehorend bewegingsonderwijs. De gemeente organiseert dit voor de nieuwe sportvoorziening in het Van der Palmgebied. Over de uitwerking hiervan wordt u in 2025 op verschillende momenten nader betrokken en geïnformeerd. Tegelijkertijd bereiden we de planologische procedure voor.

Mobiliteitsplan

In 2023 is het Mobiliteitsplan Papendrecht 2035 vastgesteld. Hierin is opgenomen dat we een transitie nastreven naar een verkeersveiliger, leefbaarder en bereikbaar Papendrecht richting 2035.

Jaarlijks wordt door het college een uitvoeringsprogramma Mobiliteit opgesteld. Op basis van dit programma wordt bekeken of extra investeringen noodzakelijk zijn. Als extra investeringen noodzakelijk zijn dan wordt dit financieel voorgelegd aan de raad. Voor 2025 passen alle voorziene uitwerkingen van de diverse facetten binnen het beschikbare budget.

IHP

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is in september 2023 vastgesteld en vormt de basis voor toekomstbestendige schoolgebouwen. Het plan richt zich op het verbeteren van de kwaliteit van onderwijshuisvesting en het oplossen van capaciteitsproblemen. Een belangrijk speerpunt is de verduurzaming van onderwijsvastgoed, met speciale aandacht voor binnenklimaat en functionaliteit. De uitvoering hiervan staat gepland voor 2025 en 2026.

Gemeentelijk Vastgoed

Door de maatschappelijke opgaven is het nodig om een professionaliseringsslag te maken met vastgoed. De vraagstukken rondom onderhoud (werken met MJOP's), de vraag naar verduurzaming/vergroening, processen rondom verkoop en verhuur, wet- en regelgeving zoals

Didam-arrest en Bibob worden steeds complexer. Ook de samenwerking met partners zoals onderwijs, verenigingen en andere instellingen speelt hierin een rol.

We ontwikkelen een compact strategisch vastgoedbeleid en strategisch grondbeleid, wat de lange termijn doelen en het algemene toekomst-beeld van het vastgoed en grondbeleid omschrijft. Hiermee geeft het richting en duiding aan hoe wij onze vastgoedportefeuille zien, naar strategische grondposities kijken en welke maatschappelijke doelstellingen ermee worden nagestreefd.

Chemours

We werken nauw samen met Dordrecht, Molenlanden en Sliedrecht aan het dossier PFAS. Hierin is onze inzet gefocust op schade uit het verleden te herstellen en toekomstige schade te voorkomen. Voor de schade uit het verleden gaan in 2025 letterlijk de scheppen de grond in: de pilots voor het saneren van de moestuinen is in het eerste kwartaal van start gegaan. Uit deze pilots zal blijken waar men in de praktijk tegen aanloopt met het uitvoeren van het Plan van Aanpak voor het saneren van de moestuinen.

Voor het voorkomen van toekomstige schade volgen we actief de vergunningverlening in samenwerking met de DCMR. In november zijn alle PFAS-stoffen als prioritaire stof opgenomen op de 'List of Chemicals for Priority Action' (LCPA) van OSPAR, een internationaal verdrag voor de bescherming van de Noordoost-Atlantische Oceaan. Deze lijst is een van de wettelijke bronnen voor de identificatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hiermee zijn nu alle PFAS-stoffen aangemerkt als ZZS. In een brief aan de Tweede Kamer heeft de Staatssecretaris aangegeven dat bedrijven die PFAS emitteren per direct verplicht zijn plannen op te stellen om hun uitstoot te reduceren.

Via diverse wegen (o.a. lobby naar provincie, Rijk en Europa) benadrukken we de noodzaak van het stoppen van de uitstoot (nul-uit-de-pijp). Door politici en Tweede Kamerleden uit te nodigen wordt het dossier op landelijk niveau actueel gehouden. In dit kader heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) eind vorig jaar een Rijkscoördinator voor het PFAS-dossier aangesteld.

Eind 2024 is de SPUK bodemsanering 2024-2030 voor het onderdeel buitenproportionele opgave PFAS toegekend aan de gemeenten. Deze subsidieaanvraag is bedoeld om de financiële middelen te verkrijgen die nodig zijn voor het uitvoeren van diverse activiteiten op het gebied van onderzoek, sanering, kennisdeling, innovatie, gezondheidszorg, communicatie, bestuurlijke samenwerking en juridische bijstand, middels een integrale aanpak en programma. Dit is exclusief de meerkosten op civiele werken vanwege PFAS en exclusief kosten van saneringen die niet op de vervuiler verhaald kunnen worden.

Omgevingswet

In 2025 is de Omgevingsvisie 2.0 vastgesteld. In de afgelopen jaren is veel extra kennis opgedaan over de beleidscyclus van de Omgevingswet en de rol van de omgevingsvisie als kerninstrument daarbinnen. De belangrijkste verbeteringen die zijn doorgevoerd in de Omgevingsvisie 2.0 zijn:

- We voldoen aan de eisen vanuit wet- en regelgeving en het beleid van andere relevante overheden;
- Er worden meer keuzes gemaakt, zodat in de beleidsdoorwerking en -uitvoeringsfase meer duidelijkheid ontstaat;
- We zorgen voor goede doorwerking naar de overige instrumenten in de beleidscyclus onder de Omgevingswet, waaronder het programma en het omgevingsplan.

Voor de verdere implementatie van de Omgevingswet volgen we een programmatische aanpak en sluiten we aan bij de opgave voor organisatieontwikkeling. Dit betekent dat ontwikkeling op het gebied van eigenaarschap, vakmanschap, samenwerking en integraliteit versterkend en stimulerend werkt in de realisatie van de verdere implementatie van de wet. Door de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet in te zetten en in te richten wordt iedereen (organisatie, bestuur en inwoners) gestimuleerd anders naar hun rollen en verantwoordelijkheden te kijken.

De focus zal liggen op het goed benutten van de beleidscyclus: beleidsontwikkeling (omgevingsvisie en programma's), beleidsdoorwerking (omgevingsplan), uitvoering (activiteiten, vergunningverlening en toezicht) en terugkoppeling (handhaving, monitoring en evaluatie). Het instrumentarium van de Omgevingswet, waaronder de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de programma's, moet integraal worden ingericht en benut. Dat leidt uiteindelijk tot het Beleidshuis van Papendrecht, waarin het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving overzichtelijk, eenduidig en vindbaar wordt ondergebracht. Ten behoeve daarvan wordt ingezet op het gericht opleiden van medewerkers, het inrichten van een eenduidig werkproces, de gedegen digitalisering en het stimuleren van integraal samenwerken.

Wonen en ruimte

Tijdens de raadsvergadering van 9 januari 2025 zijn de laatste cijfers over onze woningbouw-programmering, trends en toekomstperspectief voor Papendrecht besproken. Door trends en toekomstperspectieven in kaart te brengen, kunnen we samen met onze partners, bouwers en de woningbouwcorporaties onze woningbouwprogrammering strategisch afstemmen op de toekomstige vraag, ruimtelijke mogelijkheden en duurzame ontwikkelingsdoelen.

Verder wordt het Woonplan 2020-2030 continue gemonitord om zo een goed beeld te hebben van de gerealiseerde en nog te plannen woningen tot 2030. Ook wordt er gezocht naar kansen voor versnelling van de woningbouwopgave. In Drechtstedenverband wordt samen met woonbouw-corporaties door RIGO een onderzoek uitgevoerd gericht op het bereiken van een betere leef- en woonomgeving. Daarnaast wordt in Drechtstedenverband gemonitord hoe de voortgang van de woningbouwontwikkeling in verschillende gemeenten ervoor staat. Ook wordt er gekeken hoe er een versnelling van de opgave kan worden bereikt.

De komende jaren staan er meerdere plannen op de agenda die naar verwachting zullen leiden tot een significante toename van betaalbare en sociale woningen, in vergelijking met voorgaande jaren. Dit vormt een belangrijke stap in het aanpakken van de woningnood en het realiseren van de ambities van de woningbouwopgave.

Het uiteindelijke doel is om een gebalanceerde woningvoorraad te realiseren, waarbij we zowel onze sociale woningvoorraad op peil houden (circa 30%) als blijven bouwen in het midden- en hogere segment, wat essentieel is voor het maken van een sociaaleconomische schaa sprong en het verder versterken van de regio.

Omgevingswetprogramma Centrum

In de Omgevingsvisie 2.0 zijn verschillende prioriteiten opgenomen die verder moeten worden uitgewerkt in zogenaamde programma's. Het Omgevingswetprogramma Centrum is daar een voorbeeld van.

In dit programma wordt integraal gekeken naar de mogelijke en gewenste ontwikkeling voor de komende 20 jaar. Dit is een complexe opgave waarbij verschillende doelstellingen vanuit de Omgevingswet met elkaar in evenwicht gebracht en gewogen moeten worden. Verschillende vragen liggen aan de basis: hoe kunnen wij de komende jaren binnen het centrum om gaan met (nieuwe) woningbouw opgaven, welke (economische) ontwikkelingen zijn relevant voor Winkelpark De Meent, welke verschillende vormen van mobiliteit zijn passend, op welke wijze(n) het centrum kan worden vergroend, verduurzaamd en klimaatadaptief worden gemaakt? Ook de verbinding tussen de Jachthaven en de waterkant zijn uitdrukkelijk een onderdeel van dit Programma Centrum. Stakeholders als bewoners, ondernemers en derden zijn in het participatieproces betrokken. Na het vaststellen van het Programma Centrum wordt gestart met het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Centrum.

Detailhandel

Het beleid voor detailhandel en horeca in Papendrecht was voorheen vastgelegd in de 'Koersnotitie Detailhandel' (2014) en in de Horecanota Papendrecht (2003). Beide documenten zijn toe aan een actualisatie. Het detailhandels- en horecalandschap ziet er immers anders uit. Denk aan ontwikkelingen zoals toegenomen internetverkoop en de corona- en energiecrisis.

De omgevingswet biedt een kans het horeca- en detailhandelsbeleid te bundelen en onder te brengen in een programma. Met het programma detailhandel en horeca wordt uitwerking gegeven aan de vastgestelde ambities uit de omgevingsvisie. Het programma bundelt visie, ambitie en beleidsregels en zet deze om in activiteiten om de doelstellingen te realiseren. Het programma biedt ook een kapstok voor beleidsontwikkeling op deelonderwerpen, die ondersteunend zijn aan de detailhandel en horeca, zoals bijvoorbeeld het terrassenbeleid.

2.3 DUURZAAMHEID EN ENERGIETRANSITIE

In 2024 is het 'Versnellingsprogramma Drechtsteden 100% aardgasvrij' bestuurlijk ondertekend door gemeenten, provincie Zuid-Holland, Stedin, HVC, de waterschappen en de woningcorporaties. We spraken samen af meer tempo te maken. Daarbij is netcongestie een belangrijk thema dat ons vraagt nog meer gebiedsgericht te werken. Een stabiel en betrouwbaar energiesysteem zorgt er voor dat we aantrekkelijk blijven voor ondernemers en dat inwoners kunnen verduurzamen.

Om te kunnen versnellen is extra formatie en middelen beschikbaar. Het Rijk heeft hiervoor de regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (hierna CDOKE) in het leven geroepen, waarmee gelden beschikbaar zijn (en worden ingezet) voor de inzet van capaciteit voor Klimaat en Energie. Deze gelden worden tot en met 2030 uitgekeerd. De huidige regeling loopt tot en met 2025. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 wordt een nieuwe regeling opgesteld. De middelen worden ingezet middels het programmateam Energietransitie. Het programmateam is onderdeel van het programma Duurzaamheid en wordt afhankelijk van het thema aangevuld met collega's vanuit verschillende disciplines.

Regionaal wordt ingezet op delen van beschikbare capaciteit. Daardoor zijn we onlangs gestart met het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen (WUP) aardgasvrij die eind 2025 klaar moeten zijn en met het herijken van de transitievisie warmte naar een concreter Warmteprogramma. Ook is in 2025 het MCO-programma gestart, waarmee woningeigenaren ondersteund worden in het verduurzamen van hun woning. De ontwikkelingen op Energietransitie en Duurzaamheid zorgen ervoor dat lokaal de vraag naar nieuwe medewerkers voor de energie- en warmtetransitie actueel blijft.

Het programma Klimaatadaptatie 2025-2029 is opgesteld om invulling te geven aan de landelijke doelstellingen en om het thema klimaatadaptatie te borgen in de gemeentelijk organisatie. Deze actualisatie loopt parallel met het opstellen van het Water- en Rioleringsprogramma. Hierdoor zijn zij goed met elkaar verbonden.

Verduurzaming wagenpark

Voor het verduurzamen van het wagenpark heeft een aanbesteding plaatsgevonden. Van de 8 aan te schaffen voertuigen is er inmiddels voor 7 voertuigen positief beslist op de offertes.

Met de afronding van bovengenoemde vervanging van de lichtere voertuigen in de 1e fase gaan we dit jaar voorbereiden op de 2e fase. In de 2e fase komt de vervanging van alle zware voertuigen aan de orde, welke – op 1 voertuig na – allemaal geleased worden en waarvan de leasetermijn vanaf 2026 gaat aflopen. Voor deze 2e fase wordt een afzonderlijk investeringskrediet aangevraagd.

2.4 REGIO

Groeiaagenda

De regionale groeiaagenda maakt een sterke ontwikkeling door. In 2024 is een transitieplan opgeleverd. Dit transitieplan biedt een concreet stappenplan om de samenwerking tussen gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties te versterken en te verduurzamen, met als doel een wendbare en robuuste regio die klaar is voor de toekomst.

Het jaar 2025 staat in het teken van het implementeren van onderstaande concrete acties:

- Hercontractering van samenwerking en projectportfolio om focus en prioriteiten te bepalen.
- Oprichting bestuurlijke en ambtelijke regiekamer om regie te versterken.
- Doorontwikkeling als leerproces: Continue monitoring en bijsturing op basis van ervaringen.

- Duidelijke strategische keuzes: Infrastructuur, woningbouw en economische ontwikkeling als speerpunten.
- Cultuurverandering en eigenaarschap: Meer transparantie, verantwoordelijkheid en samenwerking over organisatiegrenzen heen.

Door de implementatie van dit transitieplan zorgen we ervoor dat de regio weerbaar en toekomst-bestendig wordt. Gemeenten, bedrijven en maatschappelijke partners pakken gezamenlijk de regie en bouwen aan een ecosysteem waarin innovatie, duurzame groei en een sterk vestigings-klimaat centraal staan. Het doel is helder: een regio waarin samenwerking niet alleen noodzakelijk is, maar een bron van kracht en vooruitgang.

Regio Deal

In februari 2024 heeft het Rijk € 25 miljoen toegewezen aan de Smart Delta Drechtsteden Regio Deal. In september 2024 is deze definitief beklonken. Deze financiering ondersteunt projecten die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit, het woon- en werkklimaat in de betrokken gemeenten.

Deze deal richt zich op drie hoofdthema's: Bestaanszekerheid, gezonde en verbonden oevers en inwoners en toegepaste innovatie voor een duurzame delta.

In de Regio Deal zitten twee projecten waaraan gemeente Papendrecht deelneemt. Dit betreft "Impuls gezonde wijken en inwoners in de Drechtsteden en Gorinchem" en "Groenblauwe verbindingen en rivieroever ontwikkeling in de Alblasserwaard". Specifiek voor Papendrecht betekent dit investeren in gezonde buurten en daarnaast zullen de inwoners betere integratie tussen water en groen ervaren.

2.5 BEDRIJFSVOERING

Organisatieontwikkeling

De dynamische en complexe omgeving waarin ook de gemeente Papendrecht zich begeeft, vergt het nodige van de organisatie. Er zijn veel uitdagingen op het gebied van onder andere de financiën, de economie, het sociaal domein, de leefomgeving, het klimaat, het milieu, de rol van de overheid etc. Vanuit dat perspectief is het noodzakelijk dat we inzetten op een toekomstgerichte en wendbare organisatie. Aandacht voor organisatieontwikkeling is en blijft dan ook onontbeerlijk, zodat we samen met de medewerkers als organisatie kunnen groeien en bloeien, onze doelen bereiken, zorgen voor continuïteit en steeds weten in te spelen op veranderingen.

De veranderingen gaan altijd langs drie nauw verweven invalshoeken: inhoud, structuur en cultuur. Met een programmatische aanpak worden concrete activiteiten opgepakt ten aanzien van de cultuurkant van organisatieontwikkeling.

Informatiemanagement en informatiebeveiliging

Het regionale transformatieprogramma 'ICT Beweegt' zit in een nieuwe fase. De focus ligt op het toekomstbestendig maken van applicaties, wat per applicatie kan verschillen. Naast de test-werkzaamheden is in deze fase ruimte voor het oppakken van ontwikkelingen die tijdelijk waren stilgezet. Zo gaan we regionaal aan de slag met de verbetering van het inkoop- en facturatieproces. De gevolgen van het uitlopen van 'ICT Beweegt' blijven echter zichtbaar en de ruimte voor innovatie is daardoor nog beperkt.

De trends generatieve AI (Artificiële Intelligentie) en datagestuurd werken zijn essentieel. Dit vraagt om projecten en experimenten voor betere dienstverlening en efficiëntere interne processen. Er ligt een forse opgave om te voldoen aan alle nieuwe wetgeving rondom de 'digitale decade' die op overheden van toepassing is.

De geopolitieke situatie vergroot de digitale dreiging. Nederland is doelwit van cyberaanvallen of ervaart de impact ervan. Storingen kunnen tot grote uitval leiden. Digitale risico's zijn complex en onderling verbonden, met mogelijk ontwrichtende gevolgen.

Onze gemeente moet samen met de regio investeren in informatiebeveiliging. Europese wetgeving, zoals de Network and Information Security (NIS2/Cyberbeveiligingswet), worden in Nederlandse wetgeving opgenomen en brengen extra verplichtingen en kosten met zich mee. Overheden moeten voldoen aan eisen voor bestuur, zorgplicht, meldplicht en toezicht. Dit vraagt om een integrale aanpak, waarbij informatiebeveiliging vanaf het begin wordt meegenomen bij wijzigingen en nieuwe initiatieven in systemen en processen. Risicomanagement speelt hierin een belangrijke rol, met een zorgvuldige afweging tussen beveiliging, werkbaarheid en financiën.

Informatieveiligheid en privacy

De aandacht voor informatieveiligheid en privacy binnen onze organisatie blijft groeien. Dit vraagt om een toenemende bewustwording en zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. In lijn met deze ontwikkeling is het afgelopen jaar een privacybeleid en een specifiek Wpg-beleid opgesteld, waarmee de kaders voor gegevensbescherming verder zijn aangescherpt. Daarnaast wordt meer tijd en capaciteit besteed aan risicoanalyses, procesoptimalisatie en naleving van wet- en regelgeving.

Voor het komende jaar zien we de volgende belangrijke ontwikkelingen:

- **Actualisatie verwerkingsregister**
Alle gegevensverwerkingen (applicaties en het gebruik van apps zoals Signal) worden in kaart gebracht en bijgewerkt. Dit helpt ons om een compleet overzicht van alle verwerkingen te behouden en deze periodiek te herzien om de naleving van de privacy- en informatie-beveiligingswetgeving te waarborgen.
- **Project "Processen op orde"**
Werkprocessen worden beschreven en geoptimaliseerd om de efficiëntie en naleving van wet- en regelgeving te verbeteren. Dit draagt bij aan de borging van privacy en informatieveiligheid binnen de dagelijkse werkwijzen van de organisatie.
- **Rekenkameronderzoek Privacy**
Het rekenkameronderzoek naar privacy wordt benut om verdere verbeterpunten te identificeren en onze privacy-aanpak te versterken. De resultaten van het onderzoek bieden waardevolle inzichten die we gebruiken voor de doorontwikkeling van ons beleid en onze uitvoering. Hierbij denken wij aan het opstellen van periodieke rapportages en afspraken uit verwerkersovereenkomsten periodiek te toetsen via rapportages.
- **Aanbesteding voor een nieuwe audit Wpg**
Om de kwaliteit en naleving van het Wpg-beleid verder te versterken, starten we een aanbesteding voor een nieuwe audit op grond van de Wet politiegegevens. Hiermee waarborgen we dat ons beleid en de uitvoering daarvan blijven voldoen aan de wettelijke eisen en best practices.

Digitaliseringsagenda

Op basis van een concept waardenkader voor digitaliseringsvraagstukken wordt geëxperimenteerd met het voeren van de dialoog over kansen en bedreigingen van digitalisering. We gaan in regionaal verband gesprekken voeren in het kader van uiteenlopende digitaliseringsthema's. De organisatie daarvan vergt de nodige zorgvuldigheid, omdat de uitkomst daarvan naar verwachting tot aan-scherping van het concept waardenkader zal leiden. De ambtelijke en bestuurlijke samenwerking binnen de regio is afgetast en wordt nader vormgegeven.

Communicatie

Het nieuwe communicatieraamwerk en uitvoeringsbeleid is opgesteld en door het college vastgesteld. Het communicatieraamwerk laat zich vertalen langs vier lijnen waar de inzet op is gericht. Deze vier lijnen zijn: 'Wat je binnen niet bent, kun je buiten niet zijn', 'In Papendrecht is het fijn wonen, werken en leven', 'We zoeken actief het gesprek met de samenleving' en 'Toegankelijke dienstverlening en informatievoorziening'.

Het communicatie-uitvoeringsbeleid is een nadere uitwerking van het Communicatieraamwerk dat bestaat uit zeven beleidsuitvoeringslijnen. In het communicatiebeleid staat beschreven hoe we als gemeente informeren, het gesprek voeren met de samenleving en toegankelijke dienstverlening bieden. Duidelijke keuzes hierin zorgen voor focus en uitvoeringskracht.

Voor de uitwerking van de beleidslijn Communicatie bij Participatie is gestart met het opstellen van een algemeen beleidskader Participatie en wordt een vertaling hiervan gemaakt in een Participatie-verordening. Samen met de gemeenteraad is in maart en april 2025 invulling gegeven aan een duidelijke kader. In 2025 zal dit overkoepelend beleid, vertaald in de verordening, door de gemeenteraad worden vastgesteld. De uitvoering hiervan raakt het communicatie-uitvoerings-beleid, dat indien nodig hierop wordt aangepast. Hierbij ligt ook een duidelijke koppeling met bestuurscommunicatie en worden de kansen en verbetermogelijkheden op het versterken van de communicatie verder onderzocht.

Integriteitsbeleid 2024/2025

De Ondernemingsraad (OR) heeft begin 2025 ingestemd met het integriteitsbeleid. Dit besluit houdt in dat het beleid voor integriteit wordt opgenomen in het personeelshandboek, en wordt toegevoegd aan de bestaande richtlijnen.

Een belangrijk aspect van het beleid is de benoeming van de integriteitscoördinator, waarvan de rol duidelijk is omschreven.

Verder is er een regionaal meldpunt voor ongewenst gedrag en integriteit. De vacatures zijn intern uitgezet. Dit meldpunt biedt medewerkers een laagdrempelige manier om integriteitkwesties te melden en zal bijdragen aan het verder versterken van een open en betrouwbare werkomgeving.

Vernieuwing P&C-Cyclus

Het vernieuwingstraject om de planning- en controlproducten te verbeteren zal worden voortgezet. We blijven kijken hoe met behulp van betere vormgeving de leesbaarheid en informatie-waarde van de planning- en controlproducten verder kan worden verbeterd.

Vanuit de commissie BBV wordt binnenkort de adviesnotitie Verwonderpunten uitgebracht voor het Rijk. Hierin adviseert de commissie BBV om de drie W-vragen ((1) Wat gaan we bereiken?, (2) Wat gaan we ervoor doen? en (3) Wat mag het kosten?) uit te breiden naar zes W-vragen ((4) Welke Verbonden Partijen werken we mee samen?, (5) Welke investeringen zitten in het programma? En (6) Welke (beleidsmatige) risico's hebben we in dit programma? Afhankelijk van de publicatiedatum van deze adviesnota zullen deze adviezen worden verwerkt in de programmabegroting.

In de raad van 27 maart 2025 is de nieuwe programma-indeling vastgesteld en baseren we de programmering in 4 herkenbare programma's. In de afgelopen jaren is de samenleving steeds complexer geworden waarbij de verschillende maatschappelijke thema's steeds meer in elkaar vloeien. Tegelijkertijd zien we dat het aantal taakvelden steeds meer uitbreidt terwijl de maatschappelijke opgaven om integrale benadering vragen. Dit alles vraagt om een toekomstbestendige, logische en herkenbare indeling van de programma's om de leesbaarheid en informatiewaarde te verbeteren. Daarbij gaan we ook met de raad het verdere gesprek aan om met elkaar te bepalen welke indicatoren en streefwaarden ons gaan helpen te sturen op de resultaten. Dit proces zal de komende jaren verder uitgewerkt worden.

3. Financiële ontwikkelingen

3. Financiële ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zijn verwachte ontwikkelingen financieel vertaald. Denk aan eerdere besluitvorming, areaaluitbreiding, bijdragen verbonden partijen en financiële gevolgen van het rijksbeleid. Daarnaast kan beleidsintensivering ook om extra middelen vragen.

3.1 BIJSTELLING MEERJARENPERSPECTIEF 2025-2030

In het onderstaande overzichten zijn concreet de incidentele en structurele financiële effecten voor het uitvoeringsjaar 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2030 uitgewerkt.

INCIDENTEEL FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN		U/I	I/S	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Begroting SOJ	U	I	€ -	€ 496.000	€ -	€ -	€ -	€ -
2	Begroting DG&J	U	I	€ -	€ -37.000	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Speelveldverkenning sociaal domein	U	I	€ -25.000	€ -50.000	€ -	€ -	€ -	€ -
4	Onttrekking Algemene Reserve -Huisvesting VO	I	I	€ 27.000.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5	Storting Bestemmingsreserve Kapitaallasten -Huisvesting VO	U	I	€ -27.000.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6	Bestrijding Onkruid op verharding	U	I	€ -174.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Afvalstoffenheffing kleptarif	I	I	€ -194.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8	Dekking Algemene Reserve - Afvalstoffenheffing kleptarif	I	I	€ 194.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
9	Tweejaarlijks Veiligheidsdag	U	I	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -20.000
10	Projectmatig toezicht bouwen	U	I	€ -35.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
11	Aanpak oneigenlijk gebruik gemeentelijke gronden	U	I	€ -	€ -100.000	€ -150.000	€ -	€ -	€ -
12	Inkomsten aanpak oneigenlijk gebruik gemeentelijke gronden	I	I	€ -	€ 50.000	€ 136.000	€ -	€ -	€ -
13	Onderhoud Gemeentelijk vastgoed	U	I	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	€ -	€ -
14	Onttrekking BR Kapitaallasten Toekomstige Investerings - Onderhoud gebouwen	I	I	€ 2.700.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
15	Storting Bestemmingsreserve Onderhoud Gebouwen	U	I	€ -2.700.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
16	Vastgoedbeheer	U	I	€ -50.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
17	Ontwikkeling op vrijkomende locaties	U	I	€ -75.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
18	Regio Deal - Groenblauwe verbindingen	U	I	€ -75.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
19	Schadeherstel zwembadranden buitenbad Sportcentrum	U	I	€ -170.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
20	Inzet restant middelen CDOKE	U	I	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -	€ -	€ -
21	Dekking inzet CDOKE	I	I	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
22	Actualisatie renteresultaat GREX	U	I	€ -55.000	€ 138.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
23	Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitatie (MPG)	U	I	€ 892.275	€ -1.415.292	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
24	Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitatie (MPG)	I	I	€ -892.275	€ 1.415.292	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
25	Routekaart Jeugd - Uitvoeringsagenda Eenzaamheid: Join-Us	U	I	€ -70.000	€ -286.000	€ -	€ -	€ -	€ -
26	Dekking Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties - Routekaart Jeugd	I	I	€ 70.000	€ 286.000	€ -	€ -	€ -	€ -
27	Brede SPUK GALA	U	I	€ -	€ -100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
28	Regio Deal - Gezonde buurten en inwoners	U	I	€ -	€ -15.000	€ -	€ -	€ -	€ -
29	WMO naar de voorkant & Actieagenda Senrioren - ANWB Automaatje	U	I	€ -	€ -30.000	€ -30.000	€ -	€ -	€ -
30	SPUK Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis	U	I	€ -22.000	€ -17.000	€ -	€ -	€ -	€ -
31	SPUK Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis	I	I	€ 22.000	€ 17.000	€ -	€ -	€ -	€ -
32	Visie Sociaal Domein	U	I	€ -20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
33	Dekking Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties - Sociaal Domein	I	I	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
34	Evenementenbeleid	U	I	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -40.000
35	Wijk GGD-er	U	I	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	€ 100.000
36	Dekking Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties - Wijk GGD-er	I	I	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -100.000	€ -100.000
37	Actualisatie Woonbeleid	U	I	€ -30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
38	Dekking Algemene Reserve - Actualisatie Woonbeleid	I	I	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
39	Wet Goed Verhuurderschap	U	I	€ -28.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
40	Dekking Algemene Reserve - Wet Goed Verhuurderschap	I	I	€ 28.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
41	Bewegen openbare ruimte	U	I	€ -27.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
42	Dekking Algemene Reserve - Bewegen openbare ruimte	I	I	€ 27.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
43	Nationaal Programma Onderwijs	U	I	€ -80.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
44	Dekking Nationaal Programma Onderwijs	I	I	€ 80.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
45	Inlooplocatie jongeren Kraaihoek	U	I	€ -1.500	€ -16.500	€ -16.500	€ -16.500	€ -80.000	€ -
46	Dekking Algemene Reserve - Inlooplocatie jongeren Kraaihoek	I	I	€ 1.500	€ 16.500	€ 16.500	€ 16.500	€ 80.000	€ -
47	Maatregelenpakket Centrum	U	I	€ -25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
48	Tijdelijke inhuur Griffie	U	I	€ -25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
49	Herinrichting begraafplaats	U	I	€ -24.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
50	Dekking Algemene Reserve - Herinrichting begraafplaats	I	I	€ 24.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Incidenteel				€ -709.000	€ 352.000	€ -44.000	€ -	€ -	€ -60.000

1. Begroting SOJ

In het raadsvoorstel van de begroting 2025 was al aangegeven dat wij gekozen hebben om de lasten jeugdzorg voor 2025 en 2026 als incidenteel aan te merken omdat er sinds 2023 fors extra incidenteel en structureel geïnvesteerd wordt in lokale preventiemaatregelen. Dit met als doel en opdracht de kosten van jeugdzorg naar de toekomst toe terug te brengen. De provincie heeft in haar brief over het [financieel toezicht 2025](#) (6 december 2024) aangegeven het incidentele karakter niet te ondersteunen en dit aan te merken als structurele last. Vanwege de opstelling van de provincie dient er dus voor 2026 een correctie plaats te vinden van € 1,6 miljoen hetgeen een overheveling van incidenteel naar structureel betekent. Voor het begrotingssaldo verandert er niks echter wel voor het structurele begrotingssaldo. Dit effect is uiteraard opgenomen bij de structurele ontwikkelingen.

Op basis van onderbouwde analyse van leeftijdscategorieën en type jeugdzorg wordt geconstateerd dat door uitstroom naar de wet langdurige zorg een bedrag van € 1,1 miljoen in 2026 als incidenteel gelabeld kan worden.

2. Begroting DG&J

In de ontwerpbegroting 2026 van de Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) is voor veilig thuis (€ 27.000) en openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) (€ 10.000) een incidenteel bedrag over 2026 opgenomen. De begroting van de DG&J zal voorzien met een zienswijze separaat worden aangeboden.

3. Speelveldverkenning Sociaal Domein

Bijna de helft van de begrotingsuitgaven worden besteed aan het Sociale Domein. Hoewel de situatie rond de ombuigingen in Papendrecht nu onder controle is, bestaat er wel behoefte om een speelveldverkenning Sociaal Domein uit te voeren om meer inzicht te krijgen op een drietal vragen: Wat doen we?, Wie doet wat? en Wat levert het op? Daarbij worden de uitgaven in beeld gebracht (met aandacht voor de wettelijke en niet-wettelijke taken). Ook is een schets van de structuur van het sociaal domein essentieel, waarbij vooral aandacht wordt gegeven aan de inrichting, rolverdeling en (eventuele) dubbelingen in taken. Zo ontstaat als het ware een kaart van het speelveld sociaal domein. Voor de uitvoering van hiervan is externe ondersteuning noodzakelijk. Gevraagd wordt voor 2025 € 25.000 en voor 2026 € 50.000 beschikbaar te stellen.

4. Onttrekking Algemene Reserve – Huisvesting VO

Conform het raadsbesluit "[Huisvesting Voortgezet Onderwijs](#)" van 6 maart 2025 wordt de dekking voor de kapitaallasten voor de huisvesting VO-scholen financieel verwerkt door een onttrekking uit de algemene reserve.

5. Storting Bestemmingsreserve Kapitaallasten – Huisvesting VO

Conform het raadsbesluit "[Huisvesting Voortgezet Onderwijs](#)" van 6 maart 2025 wordt de dekking voor de kapitaallasten voor de huisvesting VO-scholen financieel verwerkt door een storting in de bestemmingsreserve toekomstige investeringen.

6. Onkruid op verharding

Het meerjarig bestek voor bestrijding onkruid op verharding is aanbesteed. Rekening houdend

met de aanbesteding, lopende werkzaamheden en indexering is er voor 2025 incidenteel een aanvullend budget van € 174.000 nodig. De structurele aanvulling vanaf 2026 bedraagt € 110.000 per jaar. Er wordt voorgesteld voor 2025 incidenteel € 174.000 beschikbaar te stellen.

7. Afvalstoffenheffing kleptarief

Bij de besluitvorming van de begroting 2025 op 7 november 2024 heeft de gemeenteraad het amendement "[Ontgrendeling/lediging tarieven nu niet verhogen](#)" aangenomen. Er is gekozen om de ontgrendelings-/kleptarief voor het jaar 2025 niet te verhogen. De gemiste opbrengsten van € 194.000 worden opgevangen met een onttrekking uit de Algemene Reserve.

8. Dekking Algemene Reserve – Afvalstoffenheffing Kleptarief

Bij de besluitvorming van de begroting 2025 op 7 november 2024 heeft de gemeenteraad het amendement "[Ontgrendeling/lediging tarieven nu niet verhogen](#)" aangenomen. Er is gekozen om de ontgrendelings-/kleptarief voor het jaar 2025 niet te verhogen. De gemiste opbrengsten van € 194.000 worden opgevangen met een onttrekking uit de Algemene Reserve.

9. Tweejaarlijks Veiligheidsdag

De veiligheidsdag wordt één keer per twee jaar georganiseerd. Voor de jaarschijf 2030 wordt het budget van € 20.000 toegevoegd. Bij de ombuigingen wordt wel ingezet om te bekijken hoe we dit anders kunnen inrichten en dus goedkoper kunnen uitvoeren.

10. Projectmatig toezicht bouwen

Vanuit de wettelijke taak moet projectmatig toezicht worden gehouden op de bouwkwaliteit. In verband met continuïteit van toezicht is deze taak belegd bij OZHZ. In 2025 wordt projectmatig toezicht gehouden op het project Sterflat en Toren M. Hiervoor is incidenteel € 35.000 nodig in 2025.

11. Aanpak oneigenlijk gebruik gemeentelijke gronden

Er is een onderzoek uitgevoerd naar het oneigenlijk gebruik van gemeentegrond door onze inwoners en bedrijven. Uit dit onderzoek bleek dat er in 406 gevallen sprake was van dit gebruik. Wanneer er niets gedaan wordt aan oneigenlijk in gebruik genomen gemeentegrond leidt dit tot verlies van regie over gemeentegrond, ongelijke behandeling van inwoners en het kwijtraken van gemeentegrond door verjaring.

Gezien de vele gemeentelijke opgaven zoals onder anderen klimaatadaptatie en de energietransitie, is het noodzakelijk om gemeentegrond goed in te kunnen zetten. Daarom mogen wij niet de regie verliezen en zeker niet grond kwijtraken. Gelijke behandeling van inwoners bij gelijke gevallen is ook belangrijk. Daarnaast staat in artikel 160, lid 3 Gemeentewet dat het college alle maatregelen neemt en doet wat nodig is, ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

De situaties van oneigenlijk gebruik zijn dusdanig omvangrijk dat aanpak niet binnen de beschikbare ambtelijke capaciteit kan worden uitgevoerd. Ad hoc behandeling per geval volstaat niet meer. Daarom is het noodzakelijk om eenmalig een project uit te laten voeren om het grondgebruik te regelen. Na uitvoering van het project kunnen eventuele nieuwe situaties binnen de ambtelijke capaciteit worden bijgehouden en per geval worden opgepakt.

Voor uitvoering van het project is een incidenteel budget van € 250.000 nodig (€100.000 in 2026 en €150.000 in 2027). Daar staan ook (verwachte) inkomsten ad € 186.000 tegenover, omdat het project de insteek heeft om daar waar mogelijk het oneigenlijk grondgebruik via verkoop te legaliseren.

Het project gaat van start in het 2e kwartaal 2026, naar verwachting zullen de inkomsten geleidelijk binnenkomen vanaf het laatste kwartaal 2026. Het project kent een doorlooptijd van circa twee jaar.

12. Inkomsten aanpak oneigenlijk gebruik gemeentelijke gronden

Vanuit het aanpak oneigenlijk gebruik gemeentelijke gronden wordt tijdens de uitvoering inkomsten verwacht uit het legaliseren van oneigenlijk gebruik van gemeentelijke gronden via verkoop. Hier staan incidenteel inkomsten tegenover van € 50.000 in 2026 en € 136.000 voor 2027.

13. Onderhoud Gemeentelijk vastgoed

Het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Papendrecht speelt een cruciale rol in het faciliteren van diverse publieke diensten en activiteiten. Om de functionaliteit, kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid van deze gebouwen te waarborgen, is het noodzakelijk om regelmatig onderhoud uit te voeren.

De begroting voor het beheer en onderhoud (zijnde instandhouding) van het gemeentelijk vastgoed is zorgvuldig samengesteld. Er zijn conditiemetingen uitgevoerd om de huidige staat van het onderhoud nauwkeurig in kaart te brengen. Deze data zijn gebruikt om een gedetailleerd meerjarenonderhoudsplan (MJOP) samen te stellen, waarin de benodigde beheer- en onderhoudswerkzaamheden inclusief kostenindicatie voor de komende jaren zijn opgenomen.

Correctief en - preventief onderhoud worden ten laste gebracht van de exploitatie. De uitgaven hiervoor liggen in lijn met wat reeds in de begroting is opgenomen. Voor de dekking van het planmatig onderhoud met betrekking tot de kernpanden en de panden van de RCH is voor een periode van 4 jaar een bedrag van € 2,7 miljoen nodig. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken uit de Bestemmingsreserve Kapitaallasten Toekomstige Investerings- en te storten in de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen.

Wanneer besluitvorming over de MFA begin juli 2025 heeft plaatsgevonden, kan worden bepaald hoeveel planmatig onderhoud nodig is aan de panden die afgestoten gaan worden. De financiële consequenties zullen worden betrokken bij de begroting 2026.

14. Onttrekking Bestemmingsreserve Kapitaallasten Toekomstige Investerings- en Onderhoud gebouwen

Om het planmatig onderhoud van gemeentelijk vastgoed te dekken wordt een Bestemmingsreserve Onderhoud Gebouwen ingesteld. Hiermee kunnen de uitgaven voor onderhoud voor de komende 4 jaar gedekt worden. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 2.700.000 uit de Bestemmingsreserve Kapitaallasten Toekomstige Investerings- en te onttrekken en te storten in de Bestemmingsreserve Onderhoud Gebouwen.

15. Storting Bestemmingsreserve Onderhoud Gebouwen

Om het planmatig onderhoud van gemeentelijk vastgoed te dekken wordt een Bestemmingsreserve Onderhoud Gebouwen ingesteld. Hiermee kunnen de uitgaven voor onderhoud voor de komende 4 jaar gedekt worden. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 2.700.000 te storten in de Bestemmingsreserve Onderhoud Gebouwen.

16. Vastgoedbeheer

Met betrekking tot het vastgoedbeheer is het wenselijk om een professionaliseringslag te maken. De maatschappelijke opgaves liggen namelijk niet in lijn met de vastgoedtaken en bemensing. De vraagstukken rondom onderhoud (werken met MJOP's), vraag naar verduurzaming/vergroening, processen rondom verkoop en verhuur, wet- en regelgeving zoals Didam-arrest en Bibob worden steeds complexer. In 2025 wordt gewerkt aan een strategisch beleid op vastgoed en grondbeleid en aan een vastgoedstrategie. Tot slot moeten de middelen (personeel en financieel) in overeenstemming zijn met dit beleid en strategie. Knelpunten worden benoemd, daaraan worden acties gekoppeld en benoemd om deze op te lossen. Tevens wordt aangegeven hoe om te gaan met de risico's die wij lopen en hoe deze te mitigeren. Dit vraagt om een incidentele inzet van € 50.000 in 2025 om deze professionaliseringslag in vastgoedbeheer te kunnen realiseren.

17. Ontwikkeling op vrijkomende locaties

Op 10 maart 2025 is een motie aangenomen van de SGP, VVD en CDA "[Vaart maken met herontwikkeling van vrijkomende locaties](#)". Naar verwachting is medio zomer 2025 bekend wie de beoogde gebruikers gaan zijn van de multifunctionele accommodatie (MFA) en welke locaties op termijn vrij gaan komen.

Voor de versnelde uitvoering van ontwikkeling in de vrijkomende locaties wordt voorgesteld om € 75.000 beschikbaar te stellen. Er wordt gestart met de voorbereiding van ruimtelijke en juridische procedures.

18. Regio Deal – Groenblauwe verbindingen

De gemeenten Papendrecht en Sliedrecht hebben gezamenlijk ingetekend op de Regio Deal, 5e tranche met het project Groenblauwe verbindingen en rivieroever ontwikkeling in de Alblasserwaard. Dit project is toegekend en loopt tot 2028.

Papendrecht en Sliedrecht pakken samen het versterken van de verbinding tussen de beide gemeenten in de polder boven de A15 op. Daarbij zetten we in het bijzonder in op het fiets- en wandel-netwerk. In algemene zin is het doel om groene verbindingzones te realiseren die het landschap meer verbinden met de dorpskernen. Bij de visieontwikkeling (programma) zorgen Papendrecht en Sliedrecht voor het betrekken van de aangrenzende noordelijke Drechtsteden en Molenlanden. De beide gemeenten nemen de helft voor hun eigen rekening en van de provincie ontvangen de beide gemeenten de andere helft. Hiervoor is een incidenteel budget van € 25.000 nodig in 2025.

De andere twee thema's die voor Papendrecht zijn opgenomen in de Regio Deal zijn de versterking van recreatie/natuurwaarden van de zone beneden de A15 en het versterken van de recreatieve waarde langs de oever van Slobbegors tot jachthaven. Hiervoor wordt in het kader van het opstellen van een programma een incidenteel bedrag van € 50.000 gevraagd.

19. Schadeherstel zwembaden buitenbad Sportcentrum

Conform het raadsbesluit "[Schadeherstel zwembadrand buitenbad Sportcentrum](#)" van 30 januari 2025 wordt het besluit financieel verwerkt voor een bedrag van € 170.000.

20. Inzet restant middelen CDOKE

De middelen uit de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energiebeleid (CDOKE) zijn in de afgelopen jaren niet volledig ingezet. Conform de betreffende SPUK-regeling mogen de restantmiddelen meegenomen en ingezet worden gedurende de periode dat de regeling nog van kracht is. In 2025 tot en met 2027 wordt € 100.000 per jaar ingezet vanuit de restantmiddelen.

21. Dekking inzet CDOKE

De middelen uit tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energiebeleid (CDOKE) zijn in de afgelopen jaren niet volledig ingezet. Conform de betreffende SPUK-regeling mogen de restantmiddelen meegenomen en ingezet worden gedurende de periode dat de regeling nog van kracht is. In 2025 tot en met 2027 wordt € 100.000 per jaar ingezet vanuit de restantmiddelen.

22. Actualisatie renteresultaat GREX

Bij de jaarrekening 2024 is het Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG) geactualiseerd. Met uitzondering van de aan de grondexploitaties toegerekende rente staan de complexen neutraal in de begroting. Op basis van het meerjarig perspectief grondexploitaties bedraagt het renteresultaat van de actualisatie in 2025 € 55.000 nadelig en in 2026 € 138.000 voordelig.

23. Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG)

Bij de jaarrekening 2024 is het Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG) geactualiseerd. Het verwerken van de aangepaste plannen in de begroting heeft een neutraal karakter en betreft een administratieve wijziging binnen taakvelden 3 en 8. Voor (duo-)raadsleden ligt ter onderbouwing, onder oplegging van geheimhouding door het college (artikel 87 van de Gemeentewet), het MPG ter kennisname bij de griffie.

24. Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG)

Bij de jaarrekening 2024 is het Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG) geactualiseerd. Het verwerken van de aangepaste plannen in de begroting heeft een neutraal karakter en betreft een administratieve wijziging binnen taakvelden 3 en 8. Voor (duo-)raadsleden ligt ter onderbouwing, onder oplegging van geheimhouding door het college (artikel 87 van de Gemeentewet), het MPG ter kennisname bij de griffie.

25. Routekaart Jeugd

De in 2024 opgestarte inzet vanuit de routekaart Jeugd continueren we vanuit de nog beschikbare ontvangen Rijksmiddelen in de reserve Rijksstromen taakmutaties. Gezien het financieel meerjaren-perspectief zetten we nu in op incidentele verlenging tot en met 2026. Dit geeft ons ook de tijd gericht te monitoren en evalueren op verschillende projecten en pilots vanuit de routekaart Jeugd.

26. Dekking Egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties - routekaart jeugd

De incidentele inzet vanuit de routekaart Jeugd kan worden gedekt uit de Egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties.

27. Brede SPUK GALA

De afgelopen jaren financierden we onze inzet op bestaande beleidsdoelstellingen deels vanuit de Brede SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De beleidsdoelstellingen komen onder meer voort uit de Uitvoeringsagenda Eenzaamheid, de Actieagenda Wonen en Zorg Senioren en het Lokaal Volksgezondheidbeleid. Enkele onderdelen van deze SPUK (die als geheel einde 2026 afloopt) lopen eerder (einde 2025) al af. Ons voorstel is die onderdelen (gezamenlijke omvang € 100.000) te continueren tot en met 2026, en in de komende periode integraal af te wegen hoe we de inzet op de beleidsdoelstellingen zoals nu gefinancierd vanuit de Brede SPUK inhoudelijk en financieel vormgeven.

28. Regio Deal – Gezonde buurten en inwoners

Papendrecht doet in de Regio Deal mee met twee projecten, waaronder Impuls Gezonde wijken en inwoners - innovatielabs en bewegen in de buitenruimte. Cofinanciering vindt deels plaats vanuit bestaand budget. Voor de deelname aan innovatielabs is voor 2026 nog incidenteel € 15.000 nodig, omdat het project later start dan eerder voorzien.

29. WMO naar de voorkant & Actieagenda Senioren – ANWB Automaatje

In december 2023 is de pilot ANWB automaatje gestart. Met ANWB automaatje wordt het voorkomen en verminderen van eenzaamheidsgevoelens en verbetering van fysieke en sociale gezondheid bereikt. Uit de evaluatie blijkt het positieve effect op genoemde doelen en een aanbeveling tot structureel vervolg. Gezien het financieel meerjarenperspectief zetten we nu in op incidentele verlenging van twee jaar.

30. SPUK Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis

Vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft indexering plaatsgevonden op de specifieke uitkering Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026. Het budget wordt zowel aan de inkomsten- als uitgavenkant incidenteel bijgesteld.

31. SPUK Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis

Vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft indexering plaatsgevonden op de specifieke uitkering Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026. Het budget wordt zowel aan de inkomsten- als uitgavenkant incidenteel bijgesteld.

32. Samenlevingsvisie

In 2025 wordt een nieuw beleidskader voor het sociale domein aan de gemeenteraad

aangeboden. Het beleidskader geeft weer wat we de komende jaren willen bereiken in het sociale domein, wat het betekent voor de rol van de gemeente en voor de rol van de verschillende stakeholders. Voor het projectleiderschap wordt een budget van € 20.000 geraamd voor 2025. Dekking vindt plaats vanuit de Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties.

33. Dekking Egalisatiereserve Rijksstromen taakmutaties - Samenlevingsvisie

Voor het projectleiderschap Samenlevingsvisie wordt een budget van € 20.000 geraamd voor 2025. Dekking vindt plaats vanuit de Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties.

34. Evenementenbeleid

Er wordt gewerkt aan de verder uitwerking van het evenementenbeleid. Om financiële middelen beschikbaar te houden dient voor jaarschijf 2030 de middelen ter grootte van € 40.000 opgenomen te worden.

35. Wijk GGD'er

Via de Perspectiefnota 2023-2027 is een budget van € 100.000 voor de wijk GGD'er beschikbaar gesteld voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. De beschikbaarstelling van het budget met dekking ten laste van de Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties loopt tot en met 2028. Bij het toevoegen van de laatste jaarschijven zijn de bedragen per abuis mee gekopieerd. De bedragen van 2029 en 2030 worden nu gecorrigeerd.

36. Dekking Egalisatiereserve Rijksstromen taakmutaties - Wijk GGD'er

Via de Perspectiefnota 2023-2027 is een budget van € 100.000 voor de wijk GGD'er beschikbaar gesteld voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. De beschikbaarstelling van het budget met dekking ten laste van de Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties loopt tot en met 2028. Bij het toevoegen van de laatste jaarschijven zijn de bedragen per abuis mee gekopieerd. De bedragen van 2029 en 2030 worden nu gecorrigeerd.

37. Actualisatie Woonbeleid

De Wet versterking regie op de volkshuisvesting gaat naar verwachting per juli 2025 in. Om woonbeleid op te stellen en hiervoor onderzoeken uit te voeren is voor het ingaan van de wet een budget van € 30.000 nodig in 2025. Via de resultaatbestemming 2023 is budget beschikbaar gesteld in 2024. Dit is in 2024 voor een deel ingezet. Dekking vindt plaats vanuit de beschikbare middelen in de Algemene Reserve.

38. Dekking Algemene Reserve – Actualisatie Woonbeleid

De Wet versterking regie op de volkshuisvesting gaat naar verwachting per juli 2025 in. Om woonbeleid op te stellen en hiervoor onderzoeken uit te voeren is voor het ingaan van de wet een budget van € 30.000 nodig in 2025. Via de resultaatbestemming 2023 is budget beschikbaar gesteld in 2024. Dit is in 2024 voor een deel ingezet. Dekking vindt plaats vanuit de beschikbare middelen in de Algemene Reserve.

39. Wet Goed Verhuurderschap

De implementatie van de Wet Goed Verhuurderschap loopt door in 2025, waarbij met

name een communicatiecampagne aandacht krijgt. In de Algemene Reserve is vanuit de resultaatbestemming 2023 nog een bedrag van € 28.000 beschikbaar voor de uitvoering van de Wet Goed Verhuurderschap. Dit wordt in 2025 ingezet.

40. Dekking Algemene Reserve – Wet Goed Verhuurderschap

De implementatie van de Wet Goed Verhuurderschap loopt door in 2025, waarbij met name een communicatiecampagne aandacht krijgt. Dekking vindt plaats vanuit de Algemene Reserve.

41. Bewegen openbare ruimte

Voor onderzoek naar behoefte van inwoners over bewegen in de buitenruimte/in het groen is eerder door de gemeenteraad een budget van € 40.000 beschikbaar gesteld. Ultimo 2023 is door het Onderzoekcentrum Drechtsteden een behoeftenonderzoek onder de inwoners van de gemeente uitgevoerd. In 2024 is voorgesorteerd om hier verder een vervolg aan te geven. Dit geeft ruimte om enerzijds communicatie in te zetten voor terugkoppeling vanuit de rapportage en vooral communicatie over het huidige aanbod en de faciliteiten te verbeteren. Anderzijds bieden de middelen ruimte om aan te sluiten bij de (her)ontwikkelingsprojecten om zo bij te dragen aan een meer beweegvriendelijke omgeving. In de Algemene Reserve is nog een bedrag van € 27.000 beschikbaar voor Bewegen openbare ruimte. Dit wordt in 2025 ingezet.

42. Dekking Algemene Reserve – Bewegen openbare ruimte

De kosten voor de verdere uitvoering van het onderzoek bewegen in de buitenruimte/in het groen worden gedekt uit de Algemene Reserve.

43. Nationaal Programma Onderwijs

In 2025 wordt verder uitvoering gegeven aan de uitwerking van de specifieke Rijksregeling Nationaal Programma Onderwijs. Deze regeling loopt tot augustus 2025.

44. Dekking Nationaal Programma Onderwijs

In 2025 wordt verder uitvoering gegeven aan de uitwerking van de specifieke Rijksregeling Nationaal Programma Onderwijs. Deze regeling loopt tot augustus 2025.

45. Inlooplocatie jongeren Kraaihoek

Op basis van het raadsbesluit "[Realisatie inlooplocatie jongeren Kraaihoek](#)" van 23 april 2024 is in de Perspectiefnota 2024-2029 het financiële effect van het besluit verwerkt. In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor het realiseren van de inlooplocatie. Uiteindelijk is gekozen voor aanschaf van de portocabin in plaats van het huren. Hierdoor moet een deel van het budget omgezet worden naar een investering. Voor het project was rekening gehouden met een begroting van € 367.500 over een periode van 5 jaar. De verwerking van de investering, leidend tot kapitaallasten, loopt door tot en met 2029. Na deze periode van 5 jaar wordt de overweging gemaakt over eventuele verdere inzet als inlooplocatie, hergebruiken of verkopen van de portocabin.

De dekking van de kapitaallasten worden conform het voorstel gedekt uit de Algemene Reserve.

46. Dekking Algemene – Inlooplocatie jongeren Kraaihoek

De kosten voor het project Inlooplocatie jongeren Kraaihoek worden gedekt uit de Algemene Reserve.

47. Maatregelenpakket Centrum

In de afgelopen periode zijn signalen afgegeven over de (sociale) veiligheid in en rond het centrum. In samenwerking met de ondernemers, inwoners en bezoekers wordt een maatregelenpakket samengesteld om het gevoel van (sociale) veiligheid te vergroten. Hiervoor wordt incidenteel in 2025 een bedrag van € 25.000 gevraagd.

48. Tijdelijke inhuur griffie

In de raadsvergadering van januari 2025 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de tijdelijke inhuur van personeel bij de griffie. Van de totale kosten ad € 75.000 wordt € 25.000 ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, € 25.000 ten laste van de post onvoorzien en € 25.000 ten laste van het budget van de raad en de griffie.

49. Herinrichting begraafplaats

In 2024 is gestart met het onderzoek naar de herinrichting van de begraafplaats en loopt door in 2025. Er wordt voorgesteld om restantbudget 2024, groot € 24.000, via de Algemene Reserve beschikbaar te stellen.

50. Dekking Algemene Reserve – Herinrichting begraafplaats

De kosten voor het onderzoek naar de herinrichting van de begraafplaats worden gedekt uit de beschikbare middelen van de Algemene Reserve.

STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN		U/I	I/S	2025	2026	2027	2028	2029	2030
51	Indexatie loonkosten	U	S	€ -	€ 123.000	€ -167.000	€ -223.000	€ -373.000	€ -693.000
52	Indexatie subsidies	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -100.000
53	Indexatie prijsinflatie	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -298.000	€ -611.000
54	Recreatie & Cultuur Holding	U	S	€ -170.000	€ -170.000	€ -170.000	€ -170.000	€ -170.000	€ -210.000
55	Begroting GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	U	S	€ -	€ -63.000	€ -63.000	€ -63.000	€ -135.000	€ -207.000
56	Begroting GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
57	Begroting GR Dienst Gezondheid & Jeugd	U	S	€ -	€ -119.000	€ -100.000	€ -80.000	€ -60.000	€ -85.000
58	Begroting Serviceorganisatie Jeugd	U	S	€ -	€ -2.168.000	€ -2.390.000	€ -2.730.000	€ -3.095.000	€ -3.220.000
59	Begroting GR Sociaal	U	S	€ -1.375.000	€ -1.327.000	€ -498.000	€ -30.000	€ 762.000	€ 692.000
60	Begroting Servicegemeente Dordrecht	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
61	Claim Algemene Uitkering	I	S	€ 1.395.000	€ 3.569.000	€ 3.425.000	€ 1.483.000	€ 1.516.000	€ 2.195.000
62	Bijstelling Algemene Uitkering - September- en Decembercirculaire 2024	I	S	€ -227.000	€ 369.000	€ 516.000	€ 655.000	€ 815.000	€ 815.000
63	Gelabelde Uitgaven - Algemene Uitkering	U	S	€ -69.000	€ -598.000	€ -525.000	€ -660.000	€ -799.000	€ -799.000
64	Claim Algemene Uitkering - Investing (volume groei)	I	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 502.000
65	Budget toekomstige investeringen	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -670.000
66	Aanpassing OZB - Areaal en indexatie	I	S	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000	€ 41.000	€ 43.000	€ 475.000
67	Kinderburgemeester	U	S	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
68	Openbare verlichting	U	S	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000
69	Bestrijding Onkruid op verharding	U	S	€ -	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
70	Kapitaallasten Investing sportvelden			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -60.000	€ -60.000
71	Bijstelling inkomsten uit leges en vergoedingen	I	S	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000
72	Impuls Economie	U	S	€ -50.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000
73	Sinterklaasintoet	U	S	€ -	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
74	Verbouwing en uitbreiding Plint Den Briel - Veerweg	U	S	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
75	Plan van Aanpak tegen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	U	S	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
76	Lokaal Vitaliteitsakkoord	U	S	€ -	€ 6.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
77	Zwemles wereldklas	U	S	€ -	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
78	Pilots Actieagenda Wonen en Zorg voor senioren	U	S	€ -	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal Structureel				€ -344.000	€ -230.000	€ 177.000	€ -1.667.000	€ -1.744.000	€ -1.866.000

(- = hogere lasten / lagere baten)

(+ = lagere lasten / hogere baten)

51. Indexatie loonkosten

De stelpost indexatie loonkosten houdt rekening met een jaarlijkse looncorrectie van 1,5%. Op basis van deze actualisatie wordt de stelpost vanaf 2027 nadelig structureel bijgesteld met € 167.000, oplopend tot € 693.000 in 2030. Rekening houdend met de inzet op de CAO-ontwikkeling 2026 ontstaat er een voordeel op het reeds aanwezige budget indexering lonen.

52. Indexatie subsidies

Bij het indexeren van subsidies vanaf 2026 is reeds rekening gehouden met de verwachte loon- en prijsstijging van 1,9%. Op basis van de huidige indexering is de stelpost voldoende. Voor de nieuwe jaarschijf 2030 dient de stelpost te worden bijgesteld met € 100.000.

53. Indexatie prijsinflatie

De stelpost indexatie prijsinflatie houdt, op basis de prijs materiële overheidsconsumptie (imoc), rekening met een inflatiecorrectie van 2,1% per jaar. Op basis van deze actualisatie wordt de stelpost vanaf 2029 nadelig structureel bijgesteld met € 298.000, oplopend tot € 611.000 in 2030.

54. Recreatie & Cultuur Holding

De stijgende gas- en energieprijzen hebben de afgelopen jaren een forse impact gehad op het resultaat van met name het Sportcentrum. Voor de jaren 2022-2023 kon door een (tijdelijke) specifieke uitkering vanuit het Rijk een deel van de hogere energiekosten worden opgevangen. Ook is in de afgelopen periode getracht de energiekosten te dempen door energiebesparende maatregelen (bijv. vervanging verlichting) te treffen die snel resultaat opleverde.

Recentelijk is een duurzaamheidsrapport over het Sportcentrum opgeleverd waarin verdere verduurzamings-mogelijkheden zijn uitgewerkt. In het rapport genoemde keuzemogelijkheden worden op dit moment gewogen op haalbaarheid (bijv. aansluiting warmtenet) en er vindt een kosten- en batenanalyse plaats. Ondanks de ingezette maatregelen blijven de energiekosten structureel fors hoger.

Voor de begroting 2025 e.v. heeft de RCH om loonruimte gevraagd om vroegtijdig vervanging van het zwempersoneel te kunnen organiseren. Door het effect van een krappe arbeidsmarkt van zwempersoneel en het gegeven dat er de komende periode meerdere pensioneringen aankomen wordt het wenselijk geacht op tijd nieuw personeel aan te trekken. Ook de verhuring van de Kooy en Moelenvliet zijn voor het sportcentrum niet rendabel gezien de staat waarin de panden zich bevinden.

Bovenstaande kostenontwikkelingen resulteert, ondanks een tariefverhoging van 5% op entreegelden en commerciële verhuringen, in een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de RCH van € 170.000 per jaar.

55. Begroting GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

De veiligheidsregio heeft aangegeven dat de ontwerpbegroting 2026 is gebaseerd op de zes sporen uit het oude beleidsplan 2022-2025. Dit komt omdat het nieuwe beleidsplan 2026-2029 nog niet gereed is.

Door VRZHZ is aangegeven dat het Rijk voornemens is om de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) niet over te hevelen naar het gemeentefonds, maar te blijven handhaven als Specifieke Uitkering (SPUK). Daarbij is de verwachting dat de BDuR-gelden vanaf 2026 met 10% worden gekort. We wachten een voorstel van de veiligheidsregio af hoe zij hiermee omgaan.

De veiligheidsregio is inmiddels gestart met een verkenning rond het thema maatschappelijke weerbaarheid. Er is aangegeven dat deze verkenning gefinancierd zal worden vanuit de reserves.

Daarnaast is aan de veiligheidsregio het verzoek gedaan om samen met andere veiligheidsregio's te lobbyen bij het Rijk en te pleiten voor een gedegen financiering voor de taken om de veiligheid van onze regio te waarborgen.

De ontvangen begroting 2026 van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid hebben wij financieel doorgerekend in onze begroting. De begroting 2026 van de Veiligheidsregio zal via de reguliere zienswijzeprocedure aan u worden voorgelegd.

56. Begroting GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

De ingediende begroting 2026 laat een besparing zien van ca 4% in 2026/2027. Daardoor kan het uurtarief voor 2026 worden verlaagd met 2,7% voor 2026 en nog eens 0,5% voor 2027. Dat is een mooi resultaat. Helaas wordt deze tariefsverlaging wel weer volledig opgeslokt door loon- en kostenstijgingen waardoor per saldo toch een tariefsverhoging nodig is voor 2026 van 0,34%.

Door arbeidsmarktkrapte en toenemende gemeentelijke taken staat de uitvoeringskracht onder druk. Samenwerking en innovatie zijn noodzakelijk. Dit wordt ook onderkend in de begroting van OZHZ waarvoor ook adequate maatregelen worden voorgesteld. Dit onder andere in samenwerking tussen gemeenten voor mogelijk kansrijke overdracht van taken.

De ontvangen begroting 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hebben wij, inclusief het verscherpt toezicht, financieel doorgerekend in onze begroting. Op basis van de ontvangen begroting van OZHZ hoeft onze begroting niet te worden bijgesteld. De begroting 2026 van de Omgevingsdienst zal via de reguliere zienswijzeprocedure aan u worden voorgelegd.

57. Begroting GR Dienst Gezondheid & Jeugd

Het algemene uitgangspunt is dat de taken binnen het beschikbaar gestelde budget worden uitgevoerd. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals aangegeven in de kaderbrief 2026. Het AB heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn).

Net als bij de andere verbonden partijen blijven wij aandacht vragen voor de financiële positie van de gemeente. We constateren dat er een taakstelling van 8% in de begroting 2026 is verwerkt.

In de voorliggende begroting wordt een aantal verzoek gedaan voor extra middelen. Het betreft hier

- Een structurele inwonerbijdrage voor suïcidepreventie
- Privacy officer
- Bestuursopdracht Leerplicht
- OGGZ (Incidenteel voor 2026)
- Veilig Thuis (incidenteel voor 2026)

De ontvangen begroting 2026 van de Dienst Gezondheid & Jeugd hebben wij financieel doorerekend in onze begroting. De begroting 2026 van de Dienst Gezondheid & Jeugd zal via de reguliere zienswijze--procedure inhoudelijk aan u worden voorgelegd.

58. Begroting Serviceorganisatie Jeugd

De raming jeugdhulpuitgaven 2025 is vanuit de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) opgesteld met als peilmaand januari 2025. Het laat een fors nadelig resultaat zien.

Regionaal en lokaal wordt in het programma “Betaalbare en beschikbare jeugdhulp” gewerkt aan het afbakenen van het recht op jeugdhulp. Vooruitlopend op de uitkomsten hiervan is een verzoek gedaan de begroting van de SOJ te verlagen met een bedrag van € 300.000.

Vanwege deze ontwikkeling is voor Papendrecht de geldende raming van € 12,5 miljoen met € 300.000 verlaagd. In de loop van 2025 verwachten we meer inzicht in de mogelijke financiële gevolgen van het programma en de potentiële besparingen.

Vooruitlopend op de maatregelen die volgen uit het programma “Beschikbare en betaalbare jeugdhulp” denken we vooral aan besparingen die te halen zijn uit:

- Een betere samenwerking met de huisartsen met als doel bij de verwijzingen door huisartsen meer aandacht te hebben voor voorliggende voorzieningen in plaats van beschikte zorg.
- Een betere samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen die leidt tot het inzetten van voorliggende voorzieningen waar mogelijk en beter passende zorg.
- Het beperken van de toegang tot segment 4, specialistisch veelvoorkomend, door meer in te zetten op collectief, lokaal aangeboden, aanbod.
- Een efficiëntere en kostenbesparende samenwerking tussen aanbieders in segment 1, hoog specialistisch, in met name de zorg bij complexe problematiek.

Onze voorkeur is om samen te werken met DG&J en de andere gemeenten in de jeugdzorgregio, wat ook meteen de gelegenheid geeft het solidariteitsvraagstuk aan de orde te brengen.

In de zienswijze wordt gevraagd aan het bestuur om zo snel als mogelijk in dit kader concrete voorstellen te doen die tot besparingen leiden en eventueel naar aanleiding daarvan de begroting te wijzigen.

Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulpuitgaven door het uitvoeren van

rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025.

De ontvangen begroting 2026 van de Serviceorganisatie Jeugd hebben wij financieel doorgerekend in onze begroting. De begroting 2026 van de Serviceorganisatie Jeugd zal inhoudelijk via de reguliere zienswijze-procedure aan u worden voorgelegd.

59. Begroting GR Sociaal

Met name door autonome ontwikkelingen nemen de eerste jaren de kosten voor de GR Sociaal toe. Daarnaast zien we dat op het vlak van de Wmo de invoering van de nieuwe (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage systematiek helaas opnieuw door de landelijke politiek vertraagd is. Verder constateren we dat de GR Sociaal meer inzet op de beweging hulpverlening 'naar voren' (meer lichtere of collectieve vormen van ondersteuning). Die beweging steunen we.

Door toenemende gemeentelijke taken staat de uitvoeringskracht onder druk, zowel bij de gemeenten als bij de GR Sociaal. Samenwerking en innovatie zijn noodzakelijk. Bijvoorbeeld door efficiëntere samenwerking met en taakverdeling binnen regiogemeenten.

De ontvangen begroting 2026 van de GR Sociaal, inclusief de reeds genomen maatregelen vanuit de bestuurlijke opdracht "toekomstbestendig Sociaal Domein", zijn financieel doorgerekend in de begroting. De begroting 2026 van de GR Sociaal zal inhoudelijk via de reguliere zienswijzeprocedure aan u worden voorgelegd.

60. Begroting Bedrijfsvoering Drechtsteden

Van de Servicegemeente Dordrecht wordt de begroting 2026 in het najaar van 2025 ontvangen. Uitgangspunt is stabilisering van de lasten. Wanneer de begroting is ontvangen zullen wij dit meenemen bij de begroting 2026.

61. Claim Algemene Uitkering – Dekking inflatie- en looneffecten

Op basis van de voorjaarsnota 2025 hebben wij een doorrekening gemaakt naar Papendrecht. In de voorjaarsnota van het Rijk is er voor de komende jaren extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Op hoofdlijnen bestaat dit uit drie delen, te weten:

1. Gedeeltelijke compensatie van de terugval algemene uitkering vanaf 2026 (€ 2,4 mld.) met een bedrag van € 400 mln.
2. Er heeft een bijstelling plaatsgevonden voor de loon-, prijs- en volumegroei op basis van de laatste CEP-cijfers. Dit levert een hogere algemene uitkering op van € 490 mln.
3. Tenslotte vindt er voor de jaren 2025, 2026 en 2027 een compensatie plaats voor de extra jeugdzorgkosten. In totaal wordt over deze drie jaren een bedrag van € 3 mld. extra toegevoegd. Voor Papendrecht betekent dit, globaal berekend, voor 2025 € 0,7 mln., voor 2026 € 2,1 mln. en voor 2027 € 1,9 mln.

De uitwerking van bovenstaande onderdelen hebben wij opgenomen in de perspectiefnota. Of er uiteindelijk voldoende gecompenseerd wordt, zal moeten blijken bij de definitieve verwerking in de Meicirculaire 2025.

62. Bijstelling Algemene Uitkering – September- en Decembercirculaire 2024

Op basis van de RIB "[Septembercirculaire 2024](#)" (d.d. 7 november 2024) en de Decembercirculaire 2024 worden de standen van de Algemene Uitkering meerjarig bijgesteld.

63. Gelabelde Uitgaven – Algemene Uitkering

Op basis van de RIB "[Septembercirculaire 2024](#)" (d.d. 7 november 2024) worden de gelabelde uitgaven van de Algemene Uitkering meerjarig verwerkt.

Daarnaast vallen een aantal bestaande gelabelde uitgaven vanaf 2025 structureel vrij. Dit gaat om een bedrag van € 52.000 per jaar.

64. Claim Algemene Uitkering – Investerings (volume groei)

In de RIB "[Toekomstig financieel perspectief in relatie tot investeringen](#)" (d.d. 30 januari 2025) is een voorzichtige inschatting gemaakt dat het Rijk zal gaan bewegen binnen de financiële verhouding met de gemeenten. Er is een inschatting gemaakt dat er sprake is van 0,7% volume groei in de Algemene Uitkering. Deze claim op de Algemene Uitkering wordt vanaf 2030 opgenomen in de begroting.

65. Budget toekomstige investeringen

Conform de afspraken die zijn gemaakt rondom de financiering huisvesting VO-scholen en herontwikkeling Van der Palmgebied vindt er jaarlijks een structurele verhoging plaats van het budget toekomstige investeringen ter dekking van de kapitaallasten.

66. Aanpassing OZB – Areaal en indexatie

Conform de afspraken die zijn gemaakt rondom de financiering huisvesting VO-scholen vindt jaarlijks buiten de reguliere indexatie van de OZB een extra verhoging (1,5%) plaats van de OZB. Dit moet nog verwerkt worden voor de jaarschijf 2030. Daarnaast is er vanaf 2025 rekening gehouden met de areaalontwikkeling. Dit betekent dat de OZB-opbrengsten in 2025 aanvullend met € 37.000 worden verhoogd tot een bedrag van € 43.000 in 2029.

Vanaf 2030 bedraagt de begrotingsbijstelling € 475.000 inclusief de reguliere indexatie, wat nog niet is opgenomen in het begrotingsjaar 2030.

67. Kinderburgemeester

Met het instellen van de functie van de kinderburgemeester verwachten we dat kinderen een sterke band krijgen met de Papendrechtse samenleving. Om inhoudelijke invulling te geven aan de creatieve ideeën vanuit de Papendrechtse jeugd wordt voorgesteld een structureel budget van € 5.000 per jaar beschikbaar te stellen.

68. Openbare verlichting

Op basis van huidige inzichten stabiliseren de energiekosten zich nu tot een lager niveau dan verwacht. Op dit niveau is een structurele aframing van € 100.000 per jaar op de energiekosten van openbare verlichting mogelijk. Voor het uitvoeren van onderhoud is een aanvullend structureel budget van € 12.000 per jaar nodig. Er wordt voorgesteld om het budget voor de openbare verlichting structureel met € 88.000 voordelig bij te stellen.

69. Bestrijding onkruid op verharding

Het meerjarig bestek voor bestrijding onkruid op verharding is aanbesteed. Rekening houdend met de aanbesteding, lopende werkzaamheden en indexering is er voor 2025 incidenteel een aanvullend budget van € 174.000 nodig. De structurele aanvulling vanaf 2026 bedraagt € 110.000 per jaar.

70. Kapitaallasten investeringen sportvelden

Dit betreft de bijstelling van de kapitaallasten na verwerking van de investeringen in het hoofdstuk "Bijstelling Investeringsprogramma 2025-2030". Het betreft hier de vervanging van het sportveld van VV-Drechtstroken. De extra kapitaallasten bedragen € 60.000 vanaf 2029.

71. Bijstelling inkomsten uit leges en vergoedingen

De inkomsten uit leges en vergoedingen voor o.a. APV, standplaatsen en gebruik van gemeentelijke gronden kunnen op basis van huidige inzichten structureel met € 32.000 per jaar voordelig bijgesteld worden.

72. Impuls Economie

Vanuit economisch perspectief is een impuls nodig. Of dat nu gaat om het vestigingsklimaat, openbaar vervoer, bereikbaarheid in algemene zin, arbeidspotentieel of onderwijs, is meer verbinding nodig met onze (grote) ondernemingen. Het is nodig om daar waar mogelijk met de ondernemers het initiatief nemen om provincie of rijksoverheid te bewegen de sociaal economische structuur van onze regio en met name ook onze gemeente te versterken. Het gaat daarbij niet alleen om faciliteren, maar juist ook om samen innoveren. Het kan gaan om extra formatieve inzet of impulsbudgetten.

73. Sinterklaasintocht

Eerder heeft het college besloten de subsidie voor de Sinterklaasintocht vanaf 2026 structureel op te hogen met € 5.000 per jaar. Hierbij wordt dit besluit verwerkt in de Perspectiefnota en zal ook het subsidieplafond worden verhoogd.

74. Verbouwing en uitbreiding Plint Den Briel - Veerweg

Vanuit het Vastgoed- en Accommodatiebeleid Gemeente Papendrecht werken we het vrijgekomen deel binnen de accommodatie aan de Veerweg 125-127 (voormalige locatie bibliotheek) voornamelijk uit voor maatschappelijke hulp- en dienstverlening. We zien hierin meerdere kansen en combineren dit met verschillende ontwikkelingen waaronder de lokale dienstverlening van de SDD, het (daaraan gekoppelde) huidige ruimtegebrek bij Sterk Papendrecht, en de toename van cliëntcontacten en taken. Ook kan er plek worden gerealiseerd voor gewenste beweging hulp naar de voorkant, meer groepsaanbod, ontmoeting en informele zorg voor diverse maatschappelijke partners. In de loop van 2025 wordt duidelijk wat de verbouwingskosten zijn en welke structurele baten en lasten dit met zich meebrengt.

75. Plan van Aanpak tegen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Onze aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de afgelopen periode heeft ertoe geleid dat capaciteit binnen Sterk Papendrecht verschuift naar team Veiligheid, wat impact heeft op de beschikbare uren voor reguliere dienstverlening en op de wachtlijst. Ook vraagt het landelijke programma Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming in nabije toekomst

meer inzet van het lokaal team. Op dit moment worden enkele scenario's uitgewerkt hoe we op deze ontwikkelingen willen anticiperen en komen hier bij u op terug.

76. Lokaal Vitaliteitsakkoord

De uitvoering van het sportakkoord wordt gedaan door een lokaal coördinator (buurtsportcoach). Het sportakkoord loopt tot en met 2026. Momenteel wordt deze functie voor 40% bekostigd uit brede regeling combinatiefuncties en 60% vanuit de GALA. Er vinden gesprekken met het Rijk plaats over continuering van beide regelingen, met ingang van 2027.

77. Zwemles Wereldklas

In juli 2024 is door de gemeenteraad de motie "leder kind een zwemdiploma" aangenomen. De uitvoering van deze motie loopt via twee sporen. In het eerste spoor zijn de leerlingen uit de Wereldklas meegenomen. In het tweede spoor wordt er een onderzoek uitgevoerd voor de groep leerlingen in het reguliere onderwijs. De resultaten van het onderzoek worden in Q4 van 2025 aan de gemeenteraad gepresenteerd.

78. Pilots Actieagenda Wonen en Zorg voor Senioren

In de Actieagenda Wonen en Zorg voor Senioren staan meerdere acties waar we in de (nabije) toekomst verwachten mee aan de slag te gaan. Bijvoorbeeld het opzetten van een thuisplusflat, een onderzoek naar optimale dekking van ontmoetingsruimtes en de blijvers- of verzilverlening. We maken op een later moment de afweging of aanvullende gelden vrijgemaakt kunnen worden voor enkele concrete acties uit de agenda.

3.2 BIJSTELLING INVESTERINGSPROGRAMMA 2025 – 2030

Naast financiële bijstelling van de exploitatie is ook het investeringsprogramma geactualiseerd. De mutaties worden in onderstaande tabel toegelicht. De financiële consequenties voor kapitaallasten zijn als één bedrag opgenomen onder de post "kapitaallasten" in het hoofdstuk financiële ontwikkelingen.

INVESTERINGSKREDIETEN	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nieuw						
Inlooplocatie Kraaihoek	€ 270.000					
Nieuwbouw CSG De Lage Waard	€ 77.200.000					
Nieuwbouw Willem de Zwijgercollege	€ 34.700.000					
Sportvoorziening Van der Palmgebied	€ 16.970.000					
Herinrichting Begraafplaats	P.M.					
Kunstgrasveld V.V. Drechtstreek				€ 500.000		
Aanpassing bestaande investeringen						
Integraal Huisvestingsplan	€ 1.750.000					
Kunstgrasveld 2 PKC		€ -520.000	€ 520.000			
Vervangingsinvesteringen						
Civiele kunstwerken						€ 545.000
Asfaltwerken						€ 846.500
OVL vervanging armaturen					€ 30.000	€ 185.000
Vervanging straatmeubilair						€ 35.000
Vervanging bomen en heesters						€ 215.000
Vervanging speeltoestellen						€ 60.000
Speelplaatsen						€ 50.000
Vervangen pompen riolering						€ 100.000
Reconstructieprogramma riolering		€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 3.500.000
Totaal	€ 130.890.000	€ 480.000	€ 1.520.000	€ 1.500.000	€ 1.030.000	€ 5.536.500

In de Perspectiefnota 2024-2029 is de aanname gedaan om voor de inlooplocatie jongeren in Kraaihoek de portocabin te huren. Uiteindelijk is er voor gekozen om de portocabin aan te schaffen. Deze kosten worden omgezet tot een investering en zal geactiveerd worden. De begroting voor de inlooplocatie jongeren Kraaihoek wordt in deze Perspectiefnota bijgesteld.

Nieuwbouw CSG De Lage Waard

Conform het raadsbesluit "[Huisvesting Voortgezet Onderwijs](#)" van 6 maart 2025 wordt het investerings-budget van € 77.200.000 voor de nieuwbouw van de CSG De Lage Waard financieel verwerkt.

Nieuwbouw Willem de Zwijgercollege

Conform het raadsbesluit "[Huisvesting Voortgezet Onderwijs](#)" van 6 maart 2025 wordt het investerings-budget van € 34.700.000 voor de nieuwbouw van de Willem de Zwijgercollege financieel verwerkt.

Sportvoorziening Van der Palmgebied

Conform het raadsbesluit "[Huisvesting Voortgezet Onderwijs](#)" van 6 maart 2025 wordt het investerings-budget van € 16.970.000 voor de sportvoorziening in het Van der Palmgebied financieel verwerkt.

Herinrichting Begraafplaats

In 2024 is gestart met de uitvoering van de bestuursopdracht voor de herinrichting van de gemeentelijke begraafplaats. In deze opdracht is onderzoek gedaan naar:

- toekomstbestendige capaciteit voor begraven en het plaatsen van urnen met inachtneming van mogelijk behoud van de parkachtige sfeer,
- de vraag welke doelgroepen kunnen worden bediend op de begraafplaats,
- de mogelijkheid om het gebouw op de begraafplaats te voorzien van toilet voor bezoekers en te laten voldoen aan de eisen, welke de ARBOwetgeving stelt.

Met betrekking tot de capaciteit moet worden geïnvesteerd in drainage op verschillende delen van de begraafplaats, alsmede in de uitbreiding van urnengraven. Ook in het 52 jaar oude gebouw zal worden geïnvesteerd. Een eerste analyse laat een toename van kapitaallasten zien van € 55.000. Er zal te zijner tijd een separaat investeringsvoorstel aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Kunstgrasveld V.V. Drechtstreek

Op basis van de huidige kwaliteitsstaat en actualisering van het beheerplan vindt de vervanging van de kunstgrasveld van V.V. Drechtstreek in 2028 plaats. In de huidige begroting is hier nog geen rekening mee gehouden.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

De raad is via de raadsinformatiebrief D.06-20250123 geïnformeerd over de voortgang van het IHP. Op basis van actualisatie naar huidige prijzen en vierkante meters zullen de investeringen voortvloeiend uit het IHP toenemen. De omvang van het eerder vastgestelde krediet dient te worden verhoogd met een bedrag van € 1,75 mln. De toename van de lasten kunnen gedekt worden uit de gereserveerde middelen die we in de meerjaren begroting beschikbaar hebben voor de uitvoering van het IHP.

Kunstgrasveld 2 PKC

Op basis van de huidige kwaliteitsstaat en actualisering van het beheerplan vindt de vervanging van het kunstgrasveld van PKC in 2027 plaats. In de huidige begroting staat deze vervangingsinvestering in 2026 begroot.

OVL vervanging armaturen 2029

De vervanging van de openbare verlichting is opgenomen in het vervangingsplan OVL. In 2024 is het meerjarenplan voor de openbare verlichting geactualiseerd en vastgesteld door het college. De beschikbare budgetten zijn in de perspectiefnota vastgesteld. Om de geplande vervanging te kunnen financieren is voor de jaren 2029 t/m 2033 jaarlijks € 185.000 nodig om de verouderde armaturen en lichtmasten te vervangen. Voor jaarschijf 2029 is dit een eenmalige verhoging van € 30.000.

Voorgesteld wordt om de voorgenomen investering vervangen openbare verlichting jaarschijf 2029 met € 30.000 te verhogen tot € 185.000.

Reconstructieprogramma Riolering

Om het rioolreconstructieprogramma te kunnen realiseren, dezelfde hoeveelheid riolering jaarlijks te kunnen vervangen en de gecumuleerde prijsindexatie van de afgelopen jaren op te kunnen vangen dient de jaarlijkse vervangingsinvesteringen riolering te worden verhoogd met € 1 mln. tot een bedrag van € 3,5 mln. In de Perspectiefnota 2024-2028 is hierop al geanticipeerd in het onderdeel 'verwachte financiële ontwikkelingen', waar een aanvullend bedrag van € 1,5 miljoen werd genoemd.

Onderzoek heeft ertoe geleid dat de afschrijftermijn van de riolering van 25 naar 40 jaar gebracht kan worden. Vanwege de langere afschrijvingstermijn en dus lagere kapitaallasten zal er geen extra druk op de riooltarieven ontstaan.

Voorgesteld wordt om de voorgenomen investeringen rioolreconstructie vanaf 2026 met € 1.000.000 te verhogen tot € 3.500.000.

Vervangingsinvesteringen 2030

Het huidige regime van vervangingsinvesteringen wordt conform het vastgesteld beleid doorgezet. De beheersplannen en onderhoudsplanningen vormen de basis voor de opgenomen investeringen. Het betreft de onderstaande investeringen:

- Civiele kunstwerken
- Asfaltwerken
- OVL vervanging armaturen
- Vervanging straatmeubilair
- Vervanging bomen en heesters
- Vervangen speeltoestellen
- Speelplaatsen
- Vervangen pompen riolering
- Reconstructieprogramma riolering

ADMINISTRATIEVE WIJZIGINGEN

In deze paragraaf worden de administratieve wijzigingen weergegeven. Dit betreft enkel wijzigingen die over de programma's heen gaan en passen binnen vastgesteld beleid. Alle wijzigingen zijn neutraal van aard.

ADMINISTRATIEVE WIJZIGINGEN	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Hoofdtakveld 0						
Inzet Stelpost Prijsinflatie	€ 115.000	€ 170.000	€ 184.000	€ 184.000	€ 184.000	€ 184.000
Gelabelde uitgave AU - MC24 Armoede en Schulden	€ 76.000	€ 75.000	€ 79.000	€ 82.000	€ 82.000	€ 82.000
Gelabelde uitgave AU - SC24 Bibliotheek	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
CDOKE (Baten)	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000
CDOKE (Lasten)	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
Prijsinflatie budget Maatschappelijke Ontwikkeling	€ -	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Inzet stelpost indexatie OZHZ	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Hoofdtakveld 1						
Prijsinflatie budget Maatschappelijke Ontwikkeling	€ -	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
Hoofdtakveld 2						
Walstroom	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
Prijsinflatie budget openbare ruimte	€ -69.000	€ -69.000	€ -69.000	€ -69.000	€ -69.000	€ -69.000
Hoofdtakveld 4						
Hoofdtakveld 5						
Prijsinflatie budget openbare ruimte	€ -43.500	€ -43.500	€ -43.500	€ -43.500	€ -43.500	€ -43.500
Zorgplicht Bibliotheek	€ -100.000	€ -100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Prijsinflatie budget Maatschappelijke Ontwikkeling	€ -	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Hoofdtakveld 6						
Armoede- en Schuldenproblematiek	€ -76.000	€ -75.000	€ -79.000	€ -82.000	€ -82.000	€ -82.000
Prijsinflatie budget Maatschappelijke Ontwikkeling	€ -	€ -	€ -14.000	€ -14.000	€ -14.000	€ -14.000
Hoofdtakveld 7						
Walstroom	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
CDOKE (Baten)	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
CDOKE (Lasten)	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000
Begroting OZHZ	€ -12.000	€ -12.000	€ -12.000	€ -12.000	€ -12.000	€ -12.000
Hoofdtakveld 8						
Prijsinflatie budget openbare ruimte	€ -2.500	€ -2.500	€ -2.500	€ -2.500	€ -2.500	€ -2.500
Begrotingseffect	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

(- = hogere lasten / lagere baten)

(+ = lagere lasten / hogere baten)

4. Ombuigingen

4. Ombuigingen

Op 30 januari 2025 is de ombuigingscatalogus aangeboden aan zowel het college en de gemeenteraad. Deze bevat 150 mogelijke ombuigingsopties. In het verlengde daarvan hebben er diverse bestuurlijke overleggen plaatsgevonden tussen het college en de gemeenteraad. Als kader voor de ombuigingen heeft de gemeenteraad een aantal uitgangspunten vastgesteld.

Passend binnen deze uitgangspunten wordt voorgesteld de navolgende voorstellen als ombuiging in de meerjarenbegroting te verwerken. Deze voorstellen zijn deels financieel-technisch van aard en leiden daarnaast tot meer op risico begroten. Er wordt hiermee geen concessie gedaan aan onze wettelijke verplichtingen (uitgangspunt 8). Omdat met deze voorstellen de voorzieningen in Papendrecht niet worden aangetast, hebben deze niet of nauwelijks een maatschappelijk effect (uitgangspunt 1). Daardoor en door de aard van de voorstellen is geen sprake van onderlinge relaties hiertussen (ketenwerking); uitgangspunt nummer 6 van de raad.

De gemeenteraad heeft aangegeven potentiële ombuigingsposten onder de € 15.000 niet mee te willen nemen. Omdat de paar voorstellen onder € 15.000 geen maatschappelijk effect hebben, is ervoor gekozen deze toch op te nemen, zodat een volledig beeld ontstaat in onderstaand overzicht.

In het bestuurlijke overleg tussen college en gemeenteraad op 31 maart 2025 hebben de fracties ook waardevolle input geleverd voor het ombuigingstraject. De voorstellen die door de fracties zijn gedaan, zowel de “go’s” als “no go’s”, sluiten aan met de voorstellen die het college doet c.q. niet doet. Enkele onderdelen van de geleverde input passen binnen de voorgestelde resterende opties en worden betrokken bij de verdere concretisering daarvan. Dat geldt eveneens voor de ontvangen aanvullende voorstellen.

De nummering van de opgenomen voorstellen sluiten aan op de ombuigingencatalogus

NR.	OMSCHRIJVING	U/I	I/S	2025	2026	2027	2028	2029	2030
8	Verlagen budget cursussen en opleidingen college	U	S	€ -	€ 7.500	€ -	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
11	Versoberen Groeiagenda	U	S	€ -	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
13	Inzet Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties	I	I	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
18	Verlagen structureel Inhuurbudget	U	S	€ -	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000
21	Verlagen budget Organisatieontwikkelingen	U	I	€ -	€ 25.000	€ 25.000	€ -	€ -	€ -
24	Deel formatie bekostigen uit projectbudgetten	U	S	€ -	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
25	Vrijval stelpost groei AU voor loon/inflatie	U	S	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
26	Vrijval stelpost Salarislasten Directieteam	U	S	€ -	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000
27	Vrijval stelpostsalaris	U	S	€ -	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000
28	Vrijval stelpost buiten salarisadministratie	U	S	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
29	Vrijval stelpost urenverkoop /-koop	U	S	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
30	Onderuitputting budgetten Sociaal Domein	U	S	€ -	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000
46	Stoppen budget nieuw beleid	U	S	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
47	Verlagen beïnvloedbare budgetten met 1%	U	S	€ -	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000
48	Verlagen post onvoorzien	U	S	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
49	Stelpost inflatiecorrectie verlagen	U	S	€ -	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000
54	Verlagen budget flexibele cameratoezicht	U	S	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
55	Versoberen tweejaarlijkse Veiligheidsdag	U	I	€ -	€ 10.000	€ -	€ 10.000	€ -	€ 10.000
58	Aframen budget brandkranen	U	S	€ -	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
62	Automatisering openbare verlichting	U	S	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 20.000
72	Abri's en fietsenstalling	U	S	€ -	€ 29.000	€ 29.000	€ 29.000	€ 29.000	€ 29.000
78	Verkoop parkeerplaatsen parkeergarage de Waalburcht	I	S	€ -	€ 116.200	€ 112.400	€ 108.600	€ -11.400	€ -11.400
83	Verlagen budget Papendrecht Promotie	U	S	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
89	Verhogen toeristenbelasting naar landelijk gemiddelde	I	S	€ -	€ 10.000	€ 20.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
93	Verlagen budget leerlingenvervoer	U	S	€ -	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
108	Aanpassing Beschoeiing	U	S	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
133	Versoberen uitvoering duurzaamheidsagenda	U	S	€ -	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
151	Opheffen Bureau Drechtsteden	U	S	€ -	€ 287.000	€ 287.000	€ 287.000	€ 287.000	€ 287.000
	Resterende opties Ombuigingen								
EX47	Verlagen beïnvloedbare budgetten met 2% i.p.v. 1%	U	S	€ -	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000
EX152	Verbonden Partijen	U	S	€ -	€ -	€ 150.000	€ 300.000	€ 450.000	€ 450.000
EX153	Onderuitputting investeringen	U	S	€ -	€ 200.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 50.000	€ -
Totaal Ombuigingen				€ -	€ 2.741.700	€ 2.830.400	€ 2.932.100	€ 2.902.100	€ 2.867.100

(- = hogere lasten / lagere baten)

(+ = lagere lasten / hogere baten)

OMB 8. Verlagen budget cursussen en opleidingen college

Dit voorstel betreft het verlagen van het budget voor cursussen en opleidingen van collegeleden. Dit is gezien de uitputting van het budget ook mogelijk. In het jaar van, maar zeker na de verkiezingen, is meestal een grotere behoefte aan opleiding en training. In dat jaar dient het budget dus hoger te zijn dan de andere jaren. Voorstel ombuiging is gebaseerd op 25% minder voor 2026, 2028, 2029 en 2030. In het jaar na de collegevorming (2027) stellen wij geen vermindering van het budget voor.

OMB 11. Versoberen Groeiagenda

Het voorstel betreft verminderen van de samenwerking met de Groeiagenda, die gericht is op de gezamenlijke groei van de Drechtsteden. Het voorstel van Smart Delta Drechtsteden is uit te gaan van een reductie met 15%. Dit betekent voor Papendrecht een ombuiging van € 75.000.

OMB 13. Inzetten Egalisatiereserve taakmutaties

Het voorstel betreft het inzetten van de Egalisatiereserve taakmutaties Rijksstromen, die is gevormd uit middelen die de gemeente de afgelopen jaren voor het sociaal domein heeft ontvangen. Deze middelen zijn onder andere ontvangen voor de transformatie van het sociaal domein, kinderopvang en beschermd wonen.

Het inzetten van de reserve is bedoeld om innovatie en transformatie in het sociaal domein te stimuleren en om eventuele andere ombuigingen of ontwikkelingen in het sociaal domein soepeler te laten verlopen. Deze middelen blijven beschikbaar. Met deze ombuiging wordt beoogd de overvloedige middelen die in de reserve zit in 5 jaar af te ramen.

OMB 18. Verlagen structureel inhuurbudget

Het voorstel betreft het verlagen van het structurele inhuurbudget, aangezien inhuur als incidenteel kan worden beschouwd. Het benodigde budget voor inhuur kan jaarlijks bij de Perspectiefnota worden bepaald, waardoor een structurele claim op het inhuurbudget vervalt. Dit betekent dat elk jaar het inhuurbudget moet worden aangevraagd, wat invloed heeft op de uitvoeringskracht van de organisatie.

OMB 21. Verlagen budget organisatieontwikkeling

Het voorstel betreft het gedeeltelijk korten op het budget voor organisatieontwikkeling in 2026 en 2027 door gebruik te maken van gereserveerde middelen voor de implementatie van de Omgevingswet. Doordat vanuit het Rijk hiervoor middelen beschikbaar zijn gesteld is het mogelijk om de kosten van opleiding en overige noodzakelijke investeringen ten laste te brengen van de budgetten Omgevingswet.

OMB 24. Deel formatie bekostigen uit projectbudgetten

Deze ombuiging betreft het bekostigen van een deel van de formatie (overheadkosten) uit projectbudgetten. In andere woorden betreft het hier het toedelen van werkzaamheden aan projecten die door functies worden uitgevoerd die als overhead worden gezien (indirecte uren). Het effect van deze ombuiging is dat een deel van de formatiekosten niet op de begroting drukt, maar op projecten, met als gevolg dat deze mogelijk meer kosten. Hierdoor ontstaat een zuiverder beeld van de overheadkosten.

OMB 25. Vrijval stelpost groei Algemene Uitkering voor loon- en inflatiestijging

Het voorstel betreft het vrijvallen van de stelpost groei Algemene Uitkering voor loonstijging/inflatie waartoe in de kaderbrief 2022 is besloten. Tot nu toe is deze stelpost niet of beperkt ingezet, waardoor het effect minimaal is. De impact op personeel en organisatie is eveneens gering, en eventuele financiële tegenvallers kunnen incidenteel worden opgevangen.

OMB 26. Vrijval stelpost salarislasten directieteam

Het voorstel betreft het vrijvallen van de stelpost salaris die onder het directieteam was geplaatst. Een belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling was het verkleinen van het management. Dit is in eerste instantie als een proefperiode ingezet, waardoor de budgettaire ruimte als stelpost is weggezet. De samenvoeging was een succes en heeft nu een permanent karakter gekregen waardoor de stelpost kan vrijvallen.

OMB 27. Vrijval stelpost salaris

Het voorstel betreft het vrijvallen van een stelpost salaris die was opgenomen als gevolg van de organisatieontwikkeling binnen beheer openbare ruimte.

OMB 28. Vrijval stelpost buiten salarisadministratie

Het voorstel betreft het vrij laten vallen van de stelpost buiten salarisadministratie. Dit betreft een stelpost die was opgenomen om mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen. Wij voldoen als organisatie aan de normen die hiervoor zijn, en wij betalen dat uit de reguliere formatie.

OMB 29. Vrijval stelpost urenverkoop / -koop

Het voorstel betreft het vrijvallen van de stelpost urenverkoop/-koop aangezien deze in de afgelopen jaren minder is ingezet dan begroot.

OMB 30. Onderuitputting budgetten sociaal domein

Het voorstel betreft het corrigeren van enkele budgetten waar structurele onderbesteding is geconstateerd en waarvan wordt verwacht dat deze ruimte in de toekomst niet nodig zal zijn. Het risico betreft een grotere kans op overschrijding.

OMB 46. Stoppen budget Nieuw Beleid

Het voorstel betreft het vrijvallen van het structurele budget voor nieuw beleid, aangezien dit budget in de afgelopen jaren nauwelijks is ingezet. Dit budget is bedoeld om meer bewegingsvrijheid te bieden voor het ontwikkelen van nieuw beleid zonder oud beleid teniet te doen. De bestemming van het budget is gelijk verdeeld tussen de raad en het college. Het versoberen van dit budget beperkt de bewegingsruimte voor nieuw beleid van zowel het college als de raad.

Het risico is dat eventuele nieuwe initiatieven vanuit de raad en het college gedekt moeten worden door ergens anders ruimte in de begroting te zoeken.

OMB 47. Verlagen beïnvloedbare budgetten met 1%

Het voorstel betreft het verlagen van de beïnvloedbare budgetten met 1%. Dit betekent dat er minder financiële ruimte is voor de uitvoering van werkzaamheden, ongeacht de inhoud. We begroten hiermee meer op risico.

OMB 48. Verlagen post onvoorzien

Het voorstel betreft het verlagen van de post onvoorzien in de begroting, die momenteel structureel is vastgesteld op een bepaald bedrag per jaar. Deze post is bedoeld om onvoorziene tegenvallers te dekken en is evenredig verdeeld tussen de gemeenteraad en het college. Door deze post te verlagen, wordt de begroting meer op risico gebaseerd, wat betekent dat incidentele tegenvallers moeilijker binnen de begroting kunnen worden opgevangen.

OMB 49. Stelpost inflatiecorrectie verlagen

Het voorstel betreft het verlagen van de stelpost voor indexatie van budgetten. Er wordt 1 jaar geen inflatiecorrectie toegepast. Dit betekent een structureel voordeel van € 240.000.

Daardoor is er minder financiële ruimte voor eventuele extra indexatie en wordt de begroting met meer risico opgesteld. Dit kan leiden tot keuzes binnen activiteiten, zoals het uitvoeren van activiteiten op een lager niveau, het faseren van prioriteiten, of het schrappen van onderdelen.

OMB 54. Verlagen budget flexibel cameratoezicht

Het voorstel betreft het verlagen van het budget voor flexibel cameratoezicht, aangezien dit budget sinds de beschikbaarheid slechts één keer is gebruikt.

OMB 55. Versoberen tweejaarlijkse Veiligheidsdag

Het voorstel betreft het versoberen van de tweejaarlijkse Veiligheidsdag voor inwoners.

Het versoberen van deze veiligheidsdag betekent dat er gekeken gaat worden op welke andere manier we de veiligheidsdag kunnen inrichten samen met de veiligheidspartners.

OMB 58. Aframen budget brandkranen

Dit budget is voor het onderhoud aan en aanpassen/ ophogen van brandkranen. Uit de besteding van de afgelopen jaren blijkt dat het aantal aanpassingen/ ophogingen beperkt is waardoor budget resteert.

OMB 62. Automatisering openbare verlichting

Papendrecht heeft 65% van haar openbare verlichting (OVL) omgezet naar LED met behulp van extra investeringen. Het doel is om tegen 2030 alle verlichting in LED te hebben. Momenteel wordt de verlichting standaard gedimd tussen 23:00 en 6:00. Er wordt overwogen om connectiviteit toe te voegen aan de verlichting, waardoor verdere aanpassingen zoals effectief dimmen mogelijk worden.

OMB 72. Abri's en fietsenstalling

Het beheer en onderhoud van de DRIS bij bushaltes is in 2024 komen te vervallen. Deze zijn volledig overgegaan naar de Provincie. Het budget komt daardoor te vervallen. De fietsnietjes bij deze stallingen vallen onder straatmeubilair.

OMB 78. Verkoop parkeerplaatsen Parkeergarage de Waalburcht

Het voorstel betreft de verkoop van 24 parkeerplaatsen in een parkeergarage, waarbij de gemeente momenteel lid is van de Vereniging van Eigenaren (VvE). Bij verkoop vervalt de verhuur en ontvangt de gemeente eenmalige inkomsten uit de verkoop. Indicatief is rekening gehouden met € 15.000 per parkeerplaats, te realiseren in 3 jaar. De exacte taxatie dient door een taxateur gedaan te worden.

OMB 83. Verlagen budget Papendrecht Promotie

Het voorstel betreft het beperken van de activiteiten van de stichting Papendrecht Promotie, die zich richt op de marketing van Papendrecht en het ondernemersklimaat. De stichting, gerund door lokale ondernemers, verzorgt citymarketingactiviteiten zoals de Uit agenda, Koop Lokaal campagne, en de Ondernemersaward.

Jaarlijks wordt € 20.000 gereserveerd voor activiteiten van Papendrecht Verrast in Business. Het bezuinigen op deze middelen (€ 10.000) leidt tot minder overschot op dat budget, dat in de reserve werd opgebouwd. Met de Stichting Papendrecht Promotie onderhoudt de gemeente een subsidierelatie. De subsidie van € 31.500 staat hier los van.

OMB 89. Verhogen toeristenbelasting naar landelijk gemiddelde

Het voorstel betreft het verhogen van de toeristenbelasting in Papendrecht naar het landelijk gemiddelde (dat in 2024 op € 2,34 per persoon per nacht lag). Momenteel ligt de toeristenbelasting in Papendrecht onder het Nederlandse gemiddelde. Door de belasting te verhogen, kan de gemeente extra inkomsten genereren voor andere bestedingen.

OMB 93. Verlagen budget leerlingenvervoer

Het voorstel betreft het inboeken van een structureel voordeel van € 20.000 op basis van de laatste realisatiejaren voor leerlingenvervoer.

OMB 108. Aanpassing beschoeiing

In 2024 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de beschoeiingen, waarbij ook locaties voor natuurvriendelijke oevers zijn geïdentificeerd. Door deze oevers aan te leggen en rekening te houden met het meerjarig baggerplan, kunnen beschoeiing en baggerwerkzaamheden planmatig en integraal worden uitgevoerd.

De vergroting van ecologische zones en verbetering van de waterkwaliteit zijn positieve effecten van deze ombuiging.

OMB 133. Versoberen uitvoering duurzaamheidsagenda

Het voorstel betreft het versoberen van de duurzaamheidsagenda. Met de duurzaamheidsagenda worden o.a. activiteiten zoals communicatie, de Klimaatweek en watereducatie gefinancierd. Door subsidies van het klimaatakkoord en de aankomende Strategie Klimaatadaptie is versoering mogelijk zonder grote impact op de activiteiten. Het budget voor de Klimaatweek en andere duurzame activiteiten wordt kleiner, maar blijft bestaan. Communicatie naar inwoners zal meer gericht zijn op specifieke thema's in plaats van de gehele duurzaamheidsagenda.

OMB 151. Opheffen Bureau Drechtsteden

Bij de transitie van de Servicecentrum Drechtsteden (onderdeel van de GR Drechtsteden) naar de Servicegemeente Dordrecht zijn uitgangspunten vastgesteld om de bijdrage aan Bureau Drechtsteden voort te zetten om de transitiekosten van de Servicegemeente Dordrecht te kunnen bekostigen. Deze afspraken lopen tot en met 2025 en kan vanaf 2026 derhalve vrijvallen.

RESTERENDE OPTIES OMBUIGINGEN

OMB EX47. Verlagen beïnvloedbare budgetten met 2% i.p.v. 1%

Het voorstel betreft het verlagen van de beïnvloedbare budgetten met 2% in plaats van 1%.

OMB EX152. Verbonden Partijen

Wanneer gemeenten voor structurele ombuigingen staan heeft dit ook effect op de uitvoering van de taken die de verbonden partijen namens de gemeente uitvoert. Er liggen al bestuursopdrachten bij de verbonden partijen om hierover na te denken en met maatregelen te komen. Dit zal de komende jaren meer en meer aan de orde zijn. Ook in samenwerking met de deelnemende gemeenten zal de ombuigingsopgave voor de verbonden partijen verder uitgewerkt worden. Bij de zienswijze over de begrotingen van de verbonden partijen over 2026 wordt hier specifiek aandacht voor gevraagd en opdracht voor gegeven. Vooralsnog hebben we beperkt ingezet op de te realiseren ombuigingen.

OMB EX153. Onderuitputting investeringen

Jaarlijks vindt er nog vrijval plaats van kapitaallasten vanwege niet gerealiseerde investeringen. Het afgelopen jaar hebben wij een nadere onderbouwing gemaakt wanneer welke investeringen afgerond zijn. Hiermee wordt bij deze ombuiging reeds rekening gehouden.

Lijst van afkortingen

AFKORTING	BETEKENIS
Aa Sen	Actieagenda Wonen en Zorg Senioren
AB	Algemeen Bestuur
AI	Artificiële Intelligentie
AMV-ers	Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen
APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
AU	Algemene Uitkering
AVE	Aanpak Voorkomen Escalatie
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
BB	Bestuur & Bedrijfsvoering
Bbp	Bruto Binnenlandsproduct
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BENG	Bijna Energieneutraal Gebouwen
Bibob	Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
Bijv.	Bijvoorbeeld
BRP	Basisregistratie Personen
BV	Besloten Vennootschap
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (Specifieke Uitkering)
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
CSG	Christelijke Scholengemeenschap
d.d.	De Dato
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DG&J	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd
DRIS	Dynamische Reizigersinformatiesysteem
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Etc.	Et cetera
e.v.	En verder
EX	Extra
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord (Specifieke Uitkering)
GBD	Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GOAB	Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (Specifieke Uitkering)
HKG	Huisvesting Kwetsbare Groepen
HRM	Human Resource Management
HVC	Huisvuilcentrale
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IHP	Integrale Huisvestingsplan
Imoc	Prijs materiële overheidsconsumptie

IPO	Interprovinciaal Overleg
I.p.v.	In plaats van
IVP	Integraal Veiligheidsplan
JIF	Juridische Zaken, Informatiemanagement & Financiën
LCPA	List of Chemicals for Priority Action (lijst van zeer zorgwekkende stoffen)
LED	Light Emitting Diode
MC	Meicirculaire
MFA	Multifunctionele Accommodatie
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
Mln.	Miljoen
MPG	Meerjarig perspectief grondexploitaties
NIS2	Network and Information Security (Europese wet)
O.a.	Onder andere
OMB	Ombuiging
OR	Ondernemingsraad
OSPAR	Samenvoeging uit de verdragen inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, voortgekomen uit de internationale verdragen van Oslo en Parijs.
OVL	Openbare Verlichting
OZB	Onroerende Zaakbelasting
OZHZ	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
P&C	Planning en Control
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
RCH	Recreatie & Cultuur Holding
RIGO	Research Instituut Gebouwde Omgeving
ROB	Raad van Openbaar Bestuur
SBO&C	Strategie, Bestuur, Organisatie & Communicatie
SC	Septemercirculaire
SDD	Sociale Dienst Drechtsteden
SGD	Servicegemeente Drechtsteden
SOJ	Serviceorganisatie Jeugd
SPUK	Specifieke Uitkering
STOMP	Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service en Particuliere auto
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VvE	Vereniging van Eigenaren
VVTH	Veiligheid, Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
Wams	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WEB	Wet educatie beroepsonderwijs
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wpg	Wet Politiegegevens
WUP	Wijkuitvoeringsplannen
ZonMw	Samenwerkingsverband tussen ZorgOnderzoek Nederland (ZON) en gebiedsbestuur Medische Wetenschappen (MW)
ZZP	Zelfstandigen Zonder Personeel
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

Gemeente Papendrecht
Markt 22
3351 PB Papendrecht
tel. 14 078

www.papendrecht.nl

